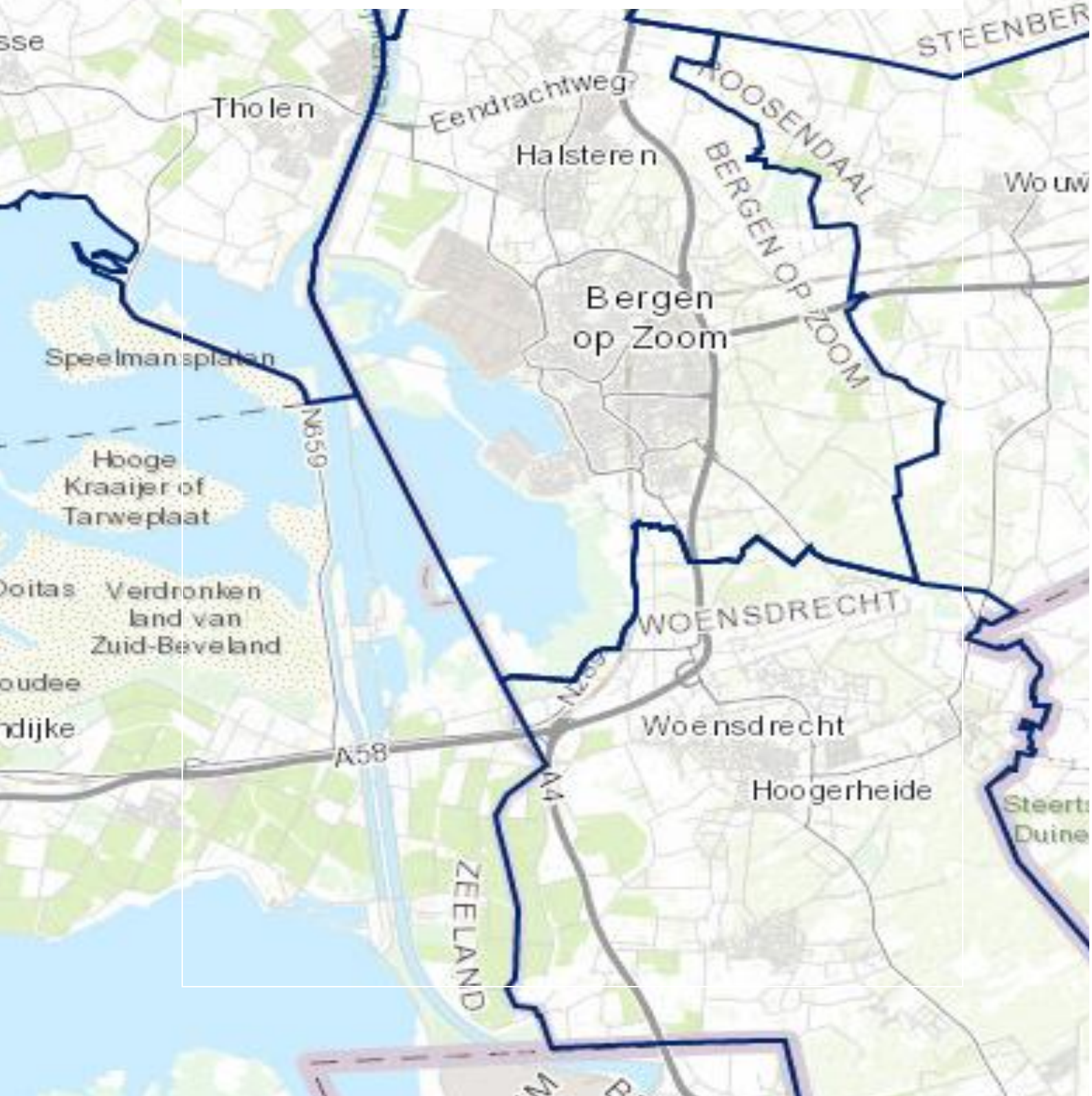

RIGO Research en Advies
Woon- werk- en leefomgeving
www.rigo.nl

Leefbaarheid in Woensdrecht

Lemon vervolgmeting 2019

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij RIGO. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. RIGO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

EINDRAPPORT

Leefbaarheid in Woensdrecht

Lemon vervolgmeting 2019

Opdrachtgever

Stadlander, Woningstichting Woensdrecht, Woonkwartier.

Gemeenten: Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht en Tholen.

Contactpersoon

Jos van de Kerkhof, Stadlander

Projectnummer

P39540

Datum

10 oktober 2019

Auteurs

Wilma Bakker

Lotte Bloemendaal

Rosalie Post

Roos Hoeve

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Lemon, vervolgmeting 2019	2
1.2	Leeswijzer	2
2	Onderzoeksopzet	3
2.1	De vragenlijst	3
2.2	De gebiedsindeling	3
2.3	Werkwijze en respons	4
2.4	De analyse; significante verschillen	5
2.5	De onderzoeksgroep	6
3	De fysieke woonomgeving	9
3.1	Kwaliteit woningen	9
3.2	Prijs-kwaliteitverhouding woningen	10
3.3	De woonomgeving	10
3.4	Groenvoorzieningen	11
3.5	Speelvoorzieningen	12
3.6	Algemene voorzieningen	13
3.7	Gemiste voorzieningen	17
3.8	Conclusies fysieke woonomgeving	17
4	De sociale woonomgeving	18
4.1	Betrokkenheid en beleving	18
4.2	Eigen betrokkenheid	19
4.3	Inzet voor de buurt	19
4.4	Omgang etnische groepen	20
4.5	Thuisgevoel	20
4.6	Eenzaamheid	21
4.7	Conclusie sociale woonomgeving	22

5	Ongenoegens	23
5.1	Overlast van (gedrag van) anderen	23
5.2	Overlast van activiteiten	24
5.3	Vervuiling	24
5.4	Verkeersoverlast	25
5.5	Conclusies ongenoegens	25
6	Veiligheid	26
6.1	Criminaliteit	26
6.2	Veiligheidsgevoel	27
6.3	Veiligheidsgevoel in de woning	27
6.4	Veiligheid school-huisroute voor kinderen	28
6.5	Conclusies veiligheid	28
7	Totaaloordeel	29
7.1	Totaaloordeel	29
7.2	Ontwikkeling	30
7.3	Bijdrage aan leefbaarheid door verschillende instanties	31
7.4	Totaaloverzicht	34
8	Gebiedsprofielen	36
8.1	Woensdrecht	36
8.2	Hoogerheide	37
8.3	Huijbergen	38
8.4	Ossendrecht	39
8.5	Putte	40
Bijlage 1	Analyse	41
Bijlage 2	Vragenlijst	44

1 Inleiding

1.1 Lemon, vervolgmetering 2019

Lemon, de leefbaarheidsmonitor, is een instrument om de beleving van leefbaarheid van de woonomgeving te meten en te presenteren. Leefbaarheid is een verzamelterm voor een reeks van factoren die gezamenlijk bepalen hoe mensen hun woon- en leefomgeving waarderen. Leefbaarheid kan dan ook worden gedefinieerd als de mate waarin de omgeving aansluit bij de wensen en behoeften van de mensen die er wonen.

Het Lemon onderzoek geeft inzicht in de verschillen tussen wijken en kernen en in de ontwikkeling van de leefbaarheid door de jaren heen. Op de website www.lemon-onderzoek.nl staan de resultaten voor de betreffende gemeenten en diverse andere Nederlandse gemeenten.

In de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Tholen en Woensdrecht wordt sinds 2011 de leefbaarheid in beeld gebracht met behulp van het Lemon onderzoek. Het onderzoek wordt om de paar jaar herhaald. In de zomer van 2019 heeft voor de vierde keer een vervolgmetering plaatsgevonden.

De resultaten van het onderzoek zijn in dit rapport beschreven. In een vragenlijst is aan de bewoners gevraagd een oordeel te geven over diverse leefbaarheidsthema's in hun wijk of kern. In dit rapport worden de antwoorden van bewoners inzichtelijk gemaakt door ze in kaartbeelden en overzichtelijke tabellen weer te geven op wijk- of kernniveau. Per thema leest u hoe de bewoners hun wijk of kern op verschillende leefbaarheidsaspecten beoordelen. De resultaten worden per aspect en per wijk of kern gepresenteerd, waarbij de resultaten van 2019 vergeleken worden met die van de voorgaande metering in 2016 en die van de gemeente in zijn totaal.

Het rapport geeft **de beleving van de leefbaarheid** weer. Deze beleving komt niet altijd overeen met de feitelijke situatie. De resultaten uit Lemon geven de gevoelens van bewoners weer en niet in hoeverre deze gevoelens in overeenstemming zijn met feitelijke cijfers.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk twee van dit rapport wordt de onderzoeksopzet, respons en kenmerken van de respondenten weergegeven.

In hoofdstuk drie tot en met zeven worden achtereenvolgens de resultaten per thema gepresenteerd. De thema's zijn achtereenvolgens: (1) fysieke woonomgeving, (2) sociale woonomgeving, (3) overlast en ongenoegens, (4) veiligheidsgevoel en (5) totaaloordeel en ontwikkeling.

Het rapport sluit af met een beschrijving per wijk of kern. Per wijk of kern worden de sterke en zwakke punten besproken (hoofdstuk 8).

2 Onderzoekopzet

2.1 De vragenlijst

De vragenlijst die aan de bewoners is voorgelegd, gaat in op vier leefbaarheidsthema's; fysieke woonomgeving, sociale woonomgeving, overlast en ongenoegens en veiligheidsgevoel. Daarnaast is gevraagd naar het totaaloordeel en de ontwikkeling van de wijk of kern in het afgelopen jaar.

Onderstaand overzicht geeft weer welke vragen gesteld zijn met betrekking tot de verschillende thema's. Voor alle genoemde aspecten is aan de bewoners gevraagd een rapportcijfer te geven, waarbij een 1 zeer negatief en een 10 zeer positief is. De complete vragenlijst is te vinden in de bijlage van dit rapport.

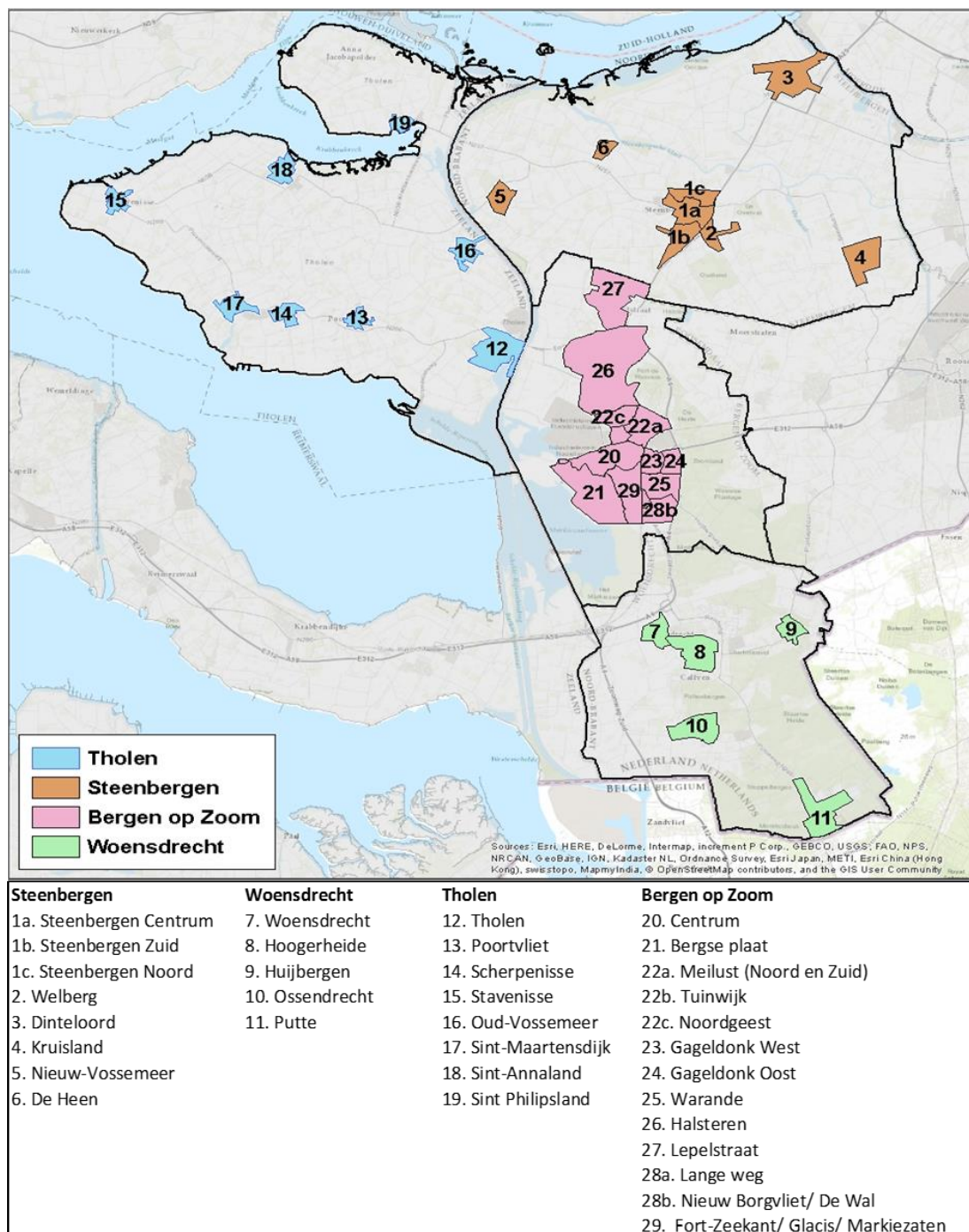
figuur 2-1 Overzicht leefbaarheidsaspecten

Fysieke woonomgeving	Overlast en ongenoegens
Kwaliteit woningen	Overlast van (gedrag van) anderen
Prijs-kwaliteitverhouding woning	Overlast van activiteiten
Kwaliteit woonomgeving	Vervuiling
Groenvoorzieningen	Verkeersoverlast
Speelvoorzieningen	Veiligheidsbeleving
Voorzieningen in de omgeving	Criminaliteit
Sociale woonomgeving	Veiligheidsgevoel overdag en 's avonds
Betrokkenheid bewoners	Veiligheidsgevoel in de woning
Bereidheid inzet voor de buurt	Veiligheid school-huisroute
Omgang bewoners verschillende etniciteit	Algemeen
Thuisgevoel	Totaaloordeel
Eenzaamheid	Ontwikkeling wijk of kern

2.2 De gebiedsindeling

In figuur 2.2 is de gebiedsindeling weergegeven. Ten opzichte van de gebiedsindeling zijn ten opzichte van de meting in 2016 geen veranderingen doorgevoerd.

figuur 2-2 Overzicht leefbaarheidsaspecten

2.3 Werkwijze en respons

Voor deelname aan dit onderzoek zijn, verspreid over alle wijken en kernen in de vier gemeenten, 12.728 huishoudens uitgenodigd. Deelname bestond uit het invullen van een vragenlijst, die zowel op papier als online beschikbaar is gesteld. Per onderzoeksgebied is een aselechte steekproef getrokken, waarbij de grootte mede afhankelijk was van de respons bij de voorgaande meting.

In de gebieden waar de respons achterbleef is een reminder verstuurd. Uiteindelijk is de vragenlijst door 3.366 huishoudens ingevuld. Daarmee is een respons van 26% behaald. In 2016 was de respons 28%. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel enquêtes per gebied zijn uitgezet en hoe de respons over de gebieden verdeeld is.

figuur 2-3 Respons per wijk of kern, meting 2019

gemeente	wijknr	wijknaam	steekproef	respons			
				schriftelijk	online	totaal	percentage
Bergen op Zoom	20	Centrum	360	70	21	91	25%
	21	Bergse plaat	360	78	23	101	28%
	221	Meilust (Noord en Zuid)	360	63	22	85	24%
	222	Tuinwijk	450	89	28	117	26%
	223	Noordgeest	450	65	20	85	19%
	23	Gageldonk West	450	70	20	90	20%
	24	Gageldonk Oost	360	53	27	80	22%
	25	Warande	360	68	21	89	25%
	26	Halsteren	360	73	20	93	26%
	27	Lepelstraat	360	72	22	94	26%
	281	Lange weg	450	68	39	107	24%
	282	Nieuw Borgvliet/ De Wal	450	58	29	87	19%
	29	Fort-Zeekant/ Glacis/ Markiezen	450	95	22	117	26%
	totaal	Bergen op Zoom	5.220	922	314	1.236	24%
Woensdrecht	7	Woensdrecht	375	96	49	145	39%
	8	Hoogerheide	367	76	42	118	32%
	9	Huijbergen	364	73	38	111	30%
	10	Ossendrecht	344	67	29	96	28%
	11	Putte	348	77	31	108	31%
	totaal	Woensdrecht	1.798	389	189	578	32%
Steenbergen	1a	Steenbergen Centrum	380	77	32	109	29%
	1b	Steenbergen Zuid	410	70	40	110	27%
	1c	Steenbergen Noord	343	88	39	127	37%
	2	Welberg	440	61	36	97	22%
	3	Dinteloord	375	78	33	111	30%
	4	Kruisland	360	76	32	108	30%
	5	Nieuw-Vossemeer	360	79	25	104	29%
	6	De Heen	162	24	13	37	23%
	totaal	Steenbergen	2.830	553	250	803	28%
Tholen	12	Tholen	360	58	36	94	26%
	13	Poortvliet	360	79	14	93	26%
	14	Scherpenisse	360	63	23	86	24%
	15	Stavenisse	360	83	30	113	31%
	16	Oud-Vossemeer	360	58	27	85	24%
	17	Sint-Maartensdijk	360	67	22	89	25%
	18	Sint-Annaland	360	67	27	94	26%
	19	Sint Philipsland	360	68	27	95	26%
	totaal	Tholen	2.880	543	206	749	26%
Totaal van de vier gemeenten			12.728	2.407	959	3.366	26%

2.4 De analyse; significante verschillen

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd. Voor een uitgebreidere (technische) toelichting op de statistische analyses verwijzen we naar de bijlage van dit rapport.

Voor elk leefbaarheidsaspect in dit onderzoek wordt, per wijk of kern en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend. Vervolgens wordt gekeken of de cijfers voor de wijken of kernen significant verschillen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde en van de voorgaande meting in 2016.

2.4.1 Significantie

Bij het bepalen of iets significant verschilt, wordt door middel van een statistische methode aangegeven of aangenomen kan worden dat een verschil wel of niet door toeval is ontstaan. Men spreekt van een significante uitkomst als deze uitkomst in sterke mate de veronderstelling ondersteunt dat het verschil niet door toeval is ontstaan, maar door iets anders. Hier geldt dus een verbetering of verslechtering ten opzichte van de gemeente als totaal of ten opzichte van de vorige meting.

Een gemiddeld hogere of lagere score betekent dus niet automatisch dat sprake is van een significant verschil. Indien sprake is van bijvoorbeeld weinig enquêtes en veel lage en hoge rapportcijfers binnen een gebied (grote spreiding) is een verschil niet automatisch significant te noemen. Vandaar dat bij het bepalen van de significantie rekening is gehouden met de spreiding van de cijfers en het aantal respondenten per vraag. De verschillen zijn allemaal statistisch getoetst op een manier die gebruikelijk is voor dit type enquêtes. Indien geen sprake is van een significant verschil mag men in de regel ook niet spreken van een voor- of achteruitgang, omdat er een kans bestaat dat het verschil op toeval berust.

Als er sprake is van significante verschillen wordt dat in de tabellen met rode en groene cijfers weergegeven, wat respectievelijk betekent dat het cijfer voor de buurt significant lager of hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde.

Omdat het om een vervolgmeting gaat, worden de nieuwe cijfers ook vergeleken met de cijfers uit de voorgaande meting. Beide cijfers worden in de tabellen in het rapport weergegeven. De significante verschillen worden weergegeven met groene ▲ en rode ▼ pijltjes. Deze pijltjes wijzen respectievelijk op een significante voor- of achteruitgang ten opzichte van de voorgaande meting.

2.4.2 Opmerkingen van respondenten

Aan het einde van de vragenlijst is de bewoners de mogelijkheid geboden om twee opmerkingen te maken over de leefbaarheidsaspecten die in de enquête aan bod zijn gekomen. Deze opmerkingen geven extra achtergrondinformatie met betrekking tot de beleving van de bewoners. In totaal hebben de respondenten 1.978 opmerkingen gemaakt, waarvan enkele als citaat in dit rapport zijn opgenomen. In de bijlage van dit rapport is een overzicht van de opmerkingen naar wijk of kern en naar categorie weergegeven.

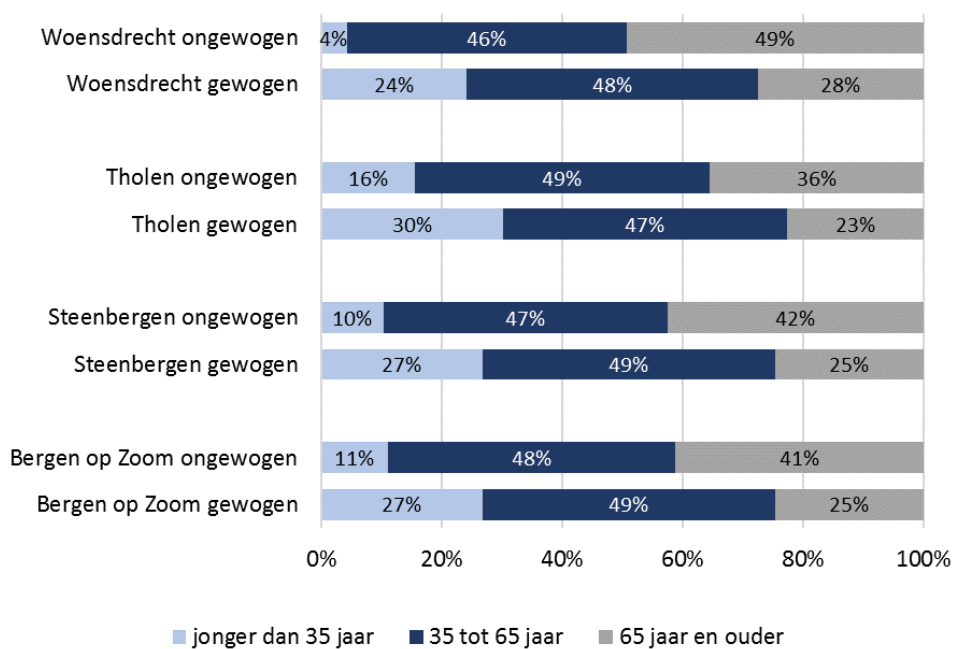
2.5 De onderzoeksgroep

De totale groep respondenten noemen we de onderzoeksgroep. De samenstelling van de onderzoeksgroep wijkt in de praktijk vaak af van de daadwerkelijke samenstelling van de bevolking.

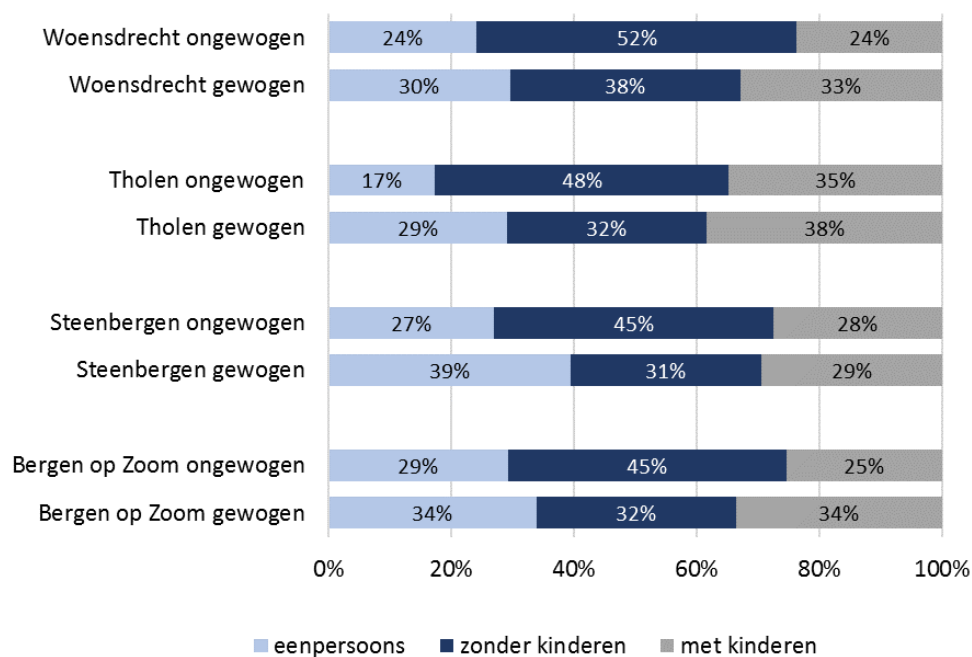
Voor alle vier de gemeenten geldt dat in de onderzoeksgroep de huishoudens boven de 65 jaar, tweepersoonshuishoudens zonder kinderen en huishoudens woonachtig in een koopwoning oververtegenwoordigd zijn. Zij hebben vaker de vragenlijst ingevuld dan andere typen huishoudens.

Om de representativiteit van de onderzoeksgroep (respons) te vergroten zijn de resultaten van dit onderzoek dan ook gewogen naar leeftijd, huishoudenssamenstelling en woningeigendom (huur/koop). In onderstaande figuren zijn zowel de gewogen als de ongewogen kenmerken van de onderzoeksgroep gepresenteerd. De gewogen samenstelling van de onderzoeksgroep komt overeen met de gegevens van het CBS (2019).

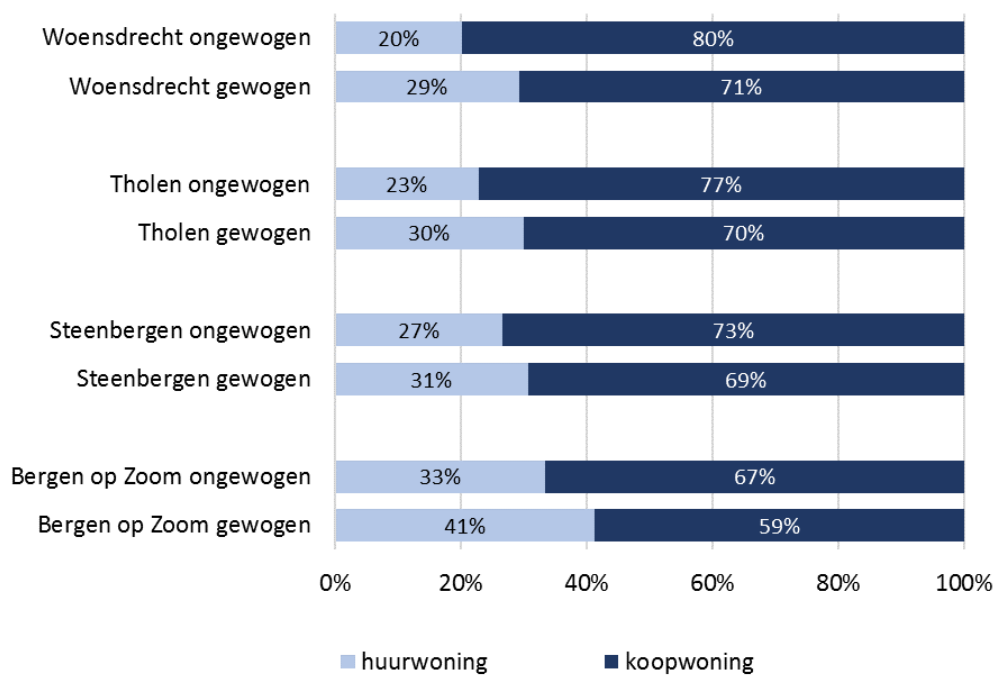
figuur 2-4 Samenstelling onderzoeksgroep per gemeente; leeftijdsverdeling huishoudens

figuur 2-5 Samenstelling onderzoeksgroep per gemeente; huishoudentypen

figuur 2-6 Samenstelling onderzoeksgroep per gemeente; eigendomssituatie woning

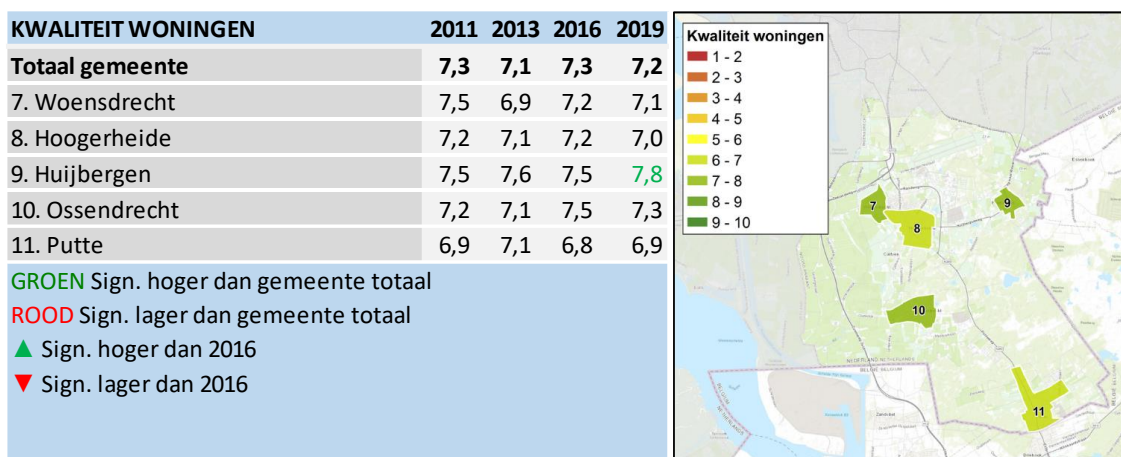

3 De fysieke woonomgeving

De fysieke woonomgeving omvat de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte en de bebouwing in de omgeving. In dit onderzoek zijn de volgende aspecten meegenomen om de fysieke woonomgeving in beeld te brengen: de kwaliteit van de woningvoorraad, de prijs-kwaliteitverhouding van de eigen woning, de woonomgeving, de groen- speel- en algemene voorzieningen zoals winkels, scholen, openbaar vervoer, buurthuizen, sportvoorzieningen en medische- en zorgvoorzieningen.

3.1 Kwaliteit woningen

De aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen in de buurt wordt door de bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld beoordeeld met een 7,2. Dit cijfer is vergelijkbaar met het cijfer dat hiervoor in 2016 werd gegeven.

Op kernniveau zijn geen grote verschillen zichtbaar ten opzichte van de gemeente Woensdrecht als geheel. Alleen Huijbergen wijkt met een score van 7,8 in positieve zin af van het gemeentelijk gemiddelde. De kwaliteit van de woningen in Hoogerheide krijgt met een 7,0 het laagste cijfer.

Zes respondenten hebben een opmerking geplaatst over de kwaliteit van de woningen. Een respondent uit de kern Woensdrecht, woonachtig in een huurwoning van een corporatie, geeft aan: "Het dak lekt en bij verschillende bewoners zijn wel de douche en keuken gerenoveerd. Het zijn exact dezelfde woningen. En onze woning wacht na jaren nog op de renovatie van keuken, douche en dak."

3.2 Prijs-kwaliteitverhouding woningen

De gemeente Woensdrecht krijgt van haar bewoners gemiddeld een 7,2 voor de prijs-kwaliteitverhouding van de woningen. Dat is hetzelfde cijfer dat dit aspect in 2016 kreeg.

PRIJS-KWALITEIT WONINGEN	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	7,3	7,0	7,2	7,2
7. Woensdrecht	7,3	6,8	7,2	7,2
8. Hoogerheide	7,1	7,4	7,2	7,5
9. Huijbergen	7,6	7,2	7,5	7,6
10. Ossendrecht	7,6	6,7	7,5	7,0
11. Putte	7,1	7,0	6,6	6,8

GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal
▲ Sign. hoger dan 2016
▼ Sign. lager dan 2016

Op kernniveau zijn er geen gemiddelden die sterk afwijken van het gemeentelijk gemiddelde. De cijfers in de kernen verschillen van een 6,8 in Putte tot een 7,6 in Huijbergen.

3.3 De woonomgeving

Als we het hebben over de woonomgeving, dan gaat het onder andere om de inrichting en de verlichting van straten en pleintjes. De bewoners van de gemeente Woensdrecht geven hiervoor gemiddeld een 6,8, wat vergelijkbaar is met de 6,5 die voor dit aspect in 2016 werd gegeven.

WOONOMGEVING	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,7	6,7	6,5	6,8
7. Woensdrecht	7,0	6,8	6,8	7,0
8. Hoogerheide	6,8	6,7	6,5	6,8
9. Huijbergen	7,0	7,3	6,3	▲ 7,1
10. Ossendrecht	6,5	6,4	6,5	6,6
11. Putte	6,3	6,6	6,5	6,7

GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal
▲ Sign. hoger dan 2016
▼ Sign. lager dan 2016

De cijfers voor de kernen variëren van een 6,6 voor Ossendrecht tot een 7,1 voor Huijbergen. Alle kernen worden door hun bewoners vergelijkbaar met het gemiddelde voor Woensdrecht beoordeeld. De bewoners van Huijbergen beoordelen hun woonomgeving significant hoger dan in de voorgaande meting in 2016.

In totaal zijn er 31 opmerkingen geplaatst over de woonomgeving. Een bewoner uit de kern Huijbergen geeft aan: *“Beheer en onderhoud van de bestrating, openbaar groen en openbare verlichting kan stukken beter. Denk hierbij aan ongelijke bestrating, slecht onderhoud openbaar groen en geen LED verlichting. Dit geldt eigenlijk voor de gehele kern Huijbergen.”*

3.4 Groenvoorzieningen

Groenvoorzieningen vormen een belangrijk aspect van de woonomgeving, omdat ze een belangrijke belevingswaarde en een belangrijke gebruikswaarde hebben. Over het algemeen hebben groenvoorzieningen een positieve invloed op de beleving van leefbaarheid. Te veel groen kan echter een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel.

In dit onderzoek is zowel de aanwezigheid als het onderhoud van de groenvoorzieningen beoordeeld door de bewoners.

3.4.1 Aanbod en onderhoud van groenvoorzieningen

Het aanbod van groenvoorzieningen wordt door de bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld met een 7,3 beoordeeld. Voor het onderhoud wordt gemiddeld een 6,4 gegeven. Beide scores zijn significant hoger dan in 2016.

GROENVOORZIENINGEN	AANBOD					ONDERHOUD				
	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019	
Totaal gemeente	6,9	6,7	6,8	▲	7,3	6,3	5,8	5,7	▲	6,4
7. Woensdrecht	7,3	6,4	7,1		7,1	6,4	5,5	6,0		6,2
8. Hoogerheide	6,8	6,7	6,6		7,0	6,1	5,9	5,7		5,8
9. Huijbergen	7,3	7,4	6,7	▲	7,7	6,8	6,4	5,9		6,8
10. Ossendrecht	6,8	6,4	6,6	▲	7,3	6,2	5,6	5,4	▲	6,6
11. Putte	6,5	6,9	6,8	▲	7,6	5,8	5,7	5,6	▲	6,8
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal						▲ Sign. hoger dan 2016				
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal						▼ Sign. lager dan 2016				

Zowel het aanbod als het onderhoud van groenvoorzieningen wordt in alle kernen gewaardeerd met een cijfer dat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2016 worden er in meerdere kernen hogere gemiddelde cijfers gegeven. In Huijbergen krijgt het aanbod van groen nu een 7,7, ten opzichte van een 6,7 in 2016. In Ossendrecht en Putte wordt zowel het aanbod als het onderhoud van het groen hoger becijferd.

In totaal hebben 38 respondenten een opmerking geplaatst ij het onderwerp groenvoorzieningen. Een bewoner uit de wijk Woensdrecht geeft aan: *“De gemeente kan meer bijdragen aan het onderhoud en investeren in het openbaar groen en de bewoners er meer bij betrekken.”*

3.5 Speelvoorzieningen

Wat betreft de speelvoorzieningen is de bewoners van Woensdrecht gevraagd zowel de aanwezigheid als het onderhoud te beoordelen. Er stond echter een fout in de vragenlijst bij de vraag naar het onderhoud van speelvoorzieningen. Het is dan ook niet duidelijk in hoeverre de respondenten deze vraag goed hebben kunnen invullen. Onderstaande cijfers bij onderhoud speelvoorzieningen zijn dan ook slechts indicatief.

3.5.1 Aanbod en onderhoud van speelvoorzieningen

Het aantal speelvoorzieningen in de buurt wordt door de bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld gewaardeerd met een 6,2. Voor het onderhoud geven ze gemiddeld een 6,3. Deze cijfers komen ongeveer overeen met voorgaande meting in 2013.

SPEELVOORZIENINGEN	AANBOD				ONDERHOUD			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,3	6,1	6,0	6,2	6,2	6,1	5,9	6,3
7. Woensdrecht	6,4	6,4	6,3	6,3	6,6	6,2	6,2	6,3
8. Hoogerheide	6,4	5,9	5,8	5,8	6,3	5,9	6,0	5,9
9. Huijbergen	6,4	6,6	6,4	6,7	6,3	6,3	6,4	6,7
10. Ossendrecht	5,9	6,0	5,9	6,3	6,1	6,3	5,6	6,2
11. Putte	6,1	5,6	5,6	6,3	5,7	5,6	5,4	6,6
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Voor het aanbod en het onderhoud van speelvoorzieningen geven de bewoners van alle kernen cijfers die vergelijkbaar zijn met het gemiddelde voor de gemeente Woensdrecht. Met een 5,8 krijgt het aanbod van speelvoorzieningen in Hoogerheide het laagste cijfer. Dit aspect wordt in Huijbergen met een 6,7 het best beoordeeld.

Vijf respondenten hebben een opmerking gemaakt over de speelvoorzieningen. Een bewoner uit de kern Putte schrijft: "Verouderde toestellen".

3.6 Algemene voorzieningen

In dit onderzoek is de bewoners gevraagd zowel het aanbod en de kwaliteit als de bereikbaarheid van verschillende openbare voorzieningen te beoordelen. Dit is gevraagd met betrekking tot scholen, winkels, openbaar vervoer, sportvoorzieningen, buurthuizen, medische- en zorgvoorzieningen, kerken/moskeeën en synagogen.

3.6.1 Scholen

Het aanbod van scholen wordt gemiddeld met een 7,6 beoordeeld en de bereikbaarheid met een 7,7. Hiermee krijgt de gemeente Woensdrecht cijfers die significant hoger zijn dan in 2016.

SCHOLEN	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	7,0	7,3	7,2	▲ 7,6	-	7,4	7,3	▲ 7,7
7. Woensdrecht	7,5	7,5	7,6	7,7	-	7,4	7,3	7,5
8. Hoogerheide	7,4	7,6	7,6	7,5	-	7,5	7,7	7,5
9. Huijbergen	6,9	7,2	7,0	7,2	-	7,5	7,4	7,8
10. Ossendrecht	6,6	7,2	7,0	▲ 7,6	-	7,4	7,0	▲ 7,7
11. Putte	6,8	6,9	6,7	▲ 7,7	-	7,3	7,3	▲ 7,9
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Alle kernen geven een gemiddelde score voor zowel aanbod als bereikbaarheid van scholen die dicht bij het gemeentelijk gemiddelde ligt. In Ossendrecht en Putte is de waardering voor zowel het aanbod als de bereikbaarheid van scholen gestegen ten opzichte van 2016.

3.6.2 Winkels

Het aanbod en de bereikbaarheid van winkels in de gemeente als geheel worden significant hoger beoordeeld dan in 2016. Nu wordt er een 7,1 gegeven voor het aanbod, en een 7,6 voor de bereikbaarheid.

WINKELS	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,3	6,1	6,2	▲ 7,1	-	6,9	6,9	▲ 7,6
7. Woensdrecht	4,6	3,9	4,6	5,1	-	5,0	5,1	5,8
8. Hoogerheide	7,4	7,9	7,8	7,9	-	7,5	7,5	7,7
9. Huijbergen	5,5	5,7	5,5	▲ 6,6	-	7,4	7,2	7,8
10. Ossendrecht	6,4	5,6	5,6	6,0	-	7,1	6,6	▲ 7,4
11. Putte	7,3	7,2	7,5	▲ 8,3	-	7,6	7,8	8,2
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Tussen de kernen zitten er op dit aspect grote verschillen. In Woensdrecht, Huijbergen en Ossendrecht wordt voor het aanbod van winkels een lager cijfer gegeven dan gemiddeld in de gemeente. In Hoogerheide en in Putte juist een hoger cijfer. Het cijfer is gestegen ten opzichte van 2016 in zowel Huijbergen als Putte.

De bereikbaarheid van winkels wordt in de verschillende kernen dichterbij het gemiddelde beoordeeld. In Woensdrecht wordt een lager cijfer gegeven, een 5,8, en in Putte een hoger cijfer, een 8,2. In Ossendrecht is het cijfer gestegen ten opzichte van 2016, naar een 7,4.

3.6.3 Openbaar vervoer

De gemeente Woensdrecht scoort gemiddeld een 6,1 voor het aanbod van openbaar vervoer. De bereikbaarheid van het openbaar vervoer krijgt gemiddeld een 6,6. Beide cijfers zijn significant hoger dan in 2016.

OPENBAAR VERVOER	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	5,4	5,1	5,3	▲ 6,1	-	5,9	6,1	▲ 6,6
7. Woensdrecht	3,1	3,2	3,1	3,8	-	3,8	3,1	4,0
8. Hoogerheide	6,5	7,2	6,9	▼ 6,2	-	7,0	7,4	▼ 6,9
9. Huijbergen	5,3	4,5	4,7	5,3	-	6,2	6,3	6,9
10. Ossendrecht	5,4	5,4	5,5	▲ 6,2	-	6,4	6,1	6,1
11. Putte	6,4	5,5	6,3	▲ 7,0	-	6,5	7,1	7,5
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Wat betreft het openbaar vervoer zijn er grote verschillen zichtbaar op kernniveau. Met een 3,8 en een 4,0 krijgt de kern Woensdrecht zowel voor het aanbod als voor de bereikbaarheid van openbaar vervoer een beneden gemiddelde beoordeling. In Huijbergen is volgens de bewoners alleen het aanbod van openbaar vervoer te beperkt. Met een 5,3 geven ze hiervoor een onvoldoende en een cijfer dat lager is dan het gemeentelijk gemiddelde. In Hoogerheide zijn de cijfers voor aanbod en bereikbaarheid iets hoger dan het gemeentelijk gemiddelde, maar wel significant lager dan in 2016.

De bewoners van de kern Putte zijn daarentegen meer tevreden met het openbaar vervoer. Op beide aspecten wijkt de kern in positieve zin af van de gemeente Woensdrecht als geheel. Daarnaast is ten opzichte van 2016 de aanwezigheid van openbaar vervoer in Ossendrecht verbeterd.

3.6.4 Sportvoorzieningen

De aanwezigheid van sportvoorzieningen in de kernen wordt gemiddeld met een 7,3 beoordeeld. Voor de bereikbaarheid van sportvoorzieningen geven de bewoners van de gemeente Woensdrecht een 7,5. Deze cijfers zijn gestegen ten opzichte van 2016.

SPORTVOORZIENINGEN	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,7	6,5	6,7	▲ 7,3	-	6,9	7,0	▲ 7,5
7. Woensdrecht	6,0	5,7	6,0	6,5	-	6,1	6,0	6,9
8. Hoogerheide	7,0	7,2	7,5	7,5	-	7,3	7,5	7,6
9. Huijbergen	7,0	7,0	6,8	7,3	-	7,5	7,4	7,9
10. Ossendrecht	6,6	6,2	6,7	7,2	-	6,8	6,8	7,2
11. Putte	6,9	6,5	6,8	7,3	-	6,9	7,2	7,6
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde liggen de cijfers vrij dicht bij elkaar. In Woensdrecht scoort het aanbod met een 6,5 beneden het gemeentelijk gemiddelde. De bereikbaarheid van sportvoorzieningen wordt in Huijbergen beoordeeld met een 7,9, wat hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde.

3.6.5 Wijkcentrum, buurt- of dorpshuizen

Het aanbod van een wijkcentrum/buurt- of dorpshuis wordt met gemiddeld een 7,0 beoordeeld. Voor de bereikbaarheid krijgt de gemeente Woensdrecht gemiddeld een 7,4. Daarmee scoort de gemeente op deze aspecten hoger dan drie jaar geleden.

WIJKCENTRUM/BUURT-OF DORPSHUIS	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,1	6,4	6,5	▲ 7,0	-	6,9	7,0	▲ 7,4
7. Woensdrecht	5,8	6,1	6,5	6,9	-	6,7	6,7	7,3
8. Hoogerheide	6,1	6,6	6,5	6,9	-	7,0	7,1	7,2
9. Huijbergen	7,0	7,2	7,2	7,6	-	7,6	7,7	8,0
10. Ossendrecht	6,2	6,4	5,9	▲ 6,9	-	6,8	6,5	▲ 7,2
11. Putte	5,4	6,1	6,4	▲ 7,1	-	6,6	7,0	▲ 7,6
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Er is één kern die zowel qua aanbod als bereikbaarheid hoger scoort dan het gemeentelijk gemiddelde, dat is Huijbergen. Met een 7,6 krijgt deze kern van haar bewoners het hoogste cijfer in aanbod, en ze geeft een 8,0 voor bereikbaarheid. In Ossendrecht en Putte liggen de cijfers voor aanbod en bereikbaarheid dichtbij het gemeentelijk gemiddelde, maar zijn wel significant gestegen ten opzichte van 2016.

3.6.6 Medische voorzieningen

Bij medische voorzieningen valt te denken aan huisartsen, apotheken, fysiotherapeuten en dergelijke. Voor de aanwezigheid van medische voorzieningen krijgt Woensdrecht gemiddeld een 7,3, en voor de bereikbaarheid ervan een 7,4. De gemeente scoort daarmee ongeveer gelijk aan 2016.

MEDISCHE VOORZIENINGEN	AANBOD				BEREIKBAARHEID			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,9	7,0	7,2	7,3	-	7,1	7,2	7,4
7. Woensdrecht	5,6	5,3	5,6	5,4	-	5,5	5,5	5,4
8. Hoogerheide	7,4	7,8	7,9	7,9	-	7,6	7,7	7,7
9. Huijbergen	7,2	7,2	7,6	7,9	-	7,7	7,7	8,1
10. Ossendrecht	7,3	7,5	7,4	▼ 6,5	-	7,4	7,2	6,9
11. Putte	6,6	7,3	7,5	7,8	-	7,5	7,7	7,8
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Voor de medische voorzieningen krijgen alle kernen ruimte voldoende, met uitzondering van Woensdrecht. Deze kern krijgt voor het aanbod en voor de bereikbaarheid van medische voorzieningen een 5,4, een cijfer dat lager is dan de respectievelijke gemeentelijk gemiddeldes. In Ossendrecht krijgt het aanbod een 6,5, wat lager is dan het gemeentelijk gemiddelde en lager dan drie jaar geleden. Hoogerheide, Huijbergen en Putte krijgen voor het aanbod cijfers die in positieve zin afwijken van het gemiddelde voor Woensdrecht. De bewoners van Huijbergen beoordelen de bereikbaarheid van medische voorzieningen met een 8,1 bovengemiddeld.

3.6.7 Zorgvoorzieningen

Als we het hebben over zorgvoorzieningen, dan gaat het bijvoorbeeld om verzorgings- en verpleeghuizen. Het aanbod van zorgvoorzieningen wordt door inwoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld beoordeeld met een 6,6. Voor de bereikbaarheid geven ze een 7,0. Op beide aspecten betekent dit een vooruitgang ten opzichte van 2016.

ZORGVOORZIENINGEN	AANBOD					BEREIKBAARHEID				
	2011	2013	2016		2019	2011	2013	2016		2019
Totaal gemeente	6,6	6,7	5,5	▲	6,6	-	6,8	5,9	▲	7,0
7. Woensdrecht	5,7	5,2	5,1		4,8	-	5,2	5,1		5,2
8. Hoogerheide	7,1	7,3	7,2		7,2	-	7,2	7,3		7,6
9. Huijbergen	6,9	7,2	3,1	▲	6,1	-	7,5	3,6	▲	7,1
10. Ossendrecht	6,7	7,4	6,7		6,0	-	7,3	7,0		6,4
11. Putte	6,6	6,5	5,8	▲	7,4	-	6,9	6,9		7,5
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal						▲ Sign. hoger dan 2016				
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal						▼ Sign. lager dan 2016				

Met betrekking tot de zorgvoorzieningen zijn op kernniveau grote verschillen zichtbaar. Woensdrecht krijgt voor zowel de aanwezigheid als de bereikbaarheid onvoldoendes. Op beide aspecten scoort deze kern lager dan de gemeente als geheel. Inwoners van Ossendrecht geven alleen de bereikbaarheid van zorgvoorzieningen een beneden gemiddelde beoordeling.

Daarentegen wijkt de kern Hoogerheide op beide aspecten in positieve zin af van het gemeentelijk gemiddelde. Putte scoort op het aanbod van zorgvoorzieningen in de gemeente met een 7,4 bovengemiddeld, en dat is ook een stijging ten opzichte van drie jaar geleden. In Huijbergen liggen de cijfers rondom de gemeentelijke gemiddeldes, en hoger dan drie jaar geleden, toen werden er onvoldoendes gegeven.

3.6.8 Kerken, moskeeën en synagogen

De aanwezigheid van kerken, moskeeën en synagogen wordt in de gemeente Woensdrecht gemiddeld met een 7,2 beoordeeld. Voor de bereikbaarheid van deze gebedshuizen geven bewoners gemiddeld een 7,6. Beide scores zijn hoger dan die in 2016.

KERKEN, MOSKEEËN, SYNAGOGEN	AANBOD					BEREIKBAARHEID				
	2011	2013	2016		2019	2011	2013	2016		2019
Totaal gemeente	-	6,7	6,7	▲	7,2	-	7,1	7,1	▲	7,6
7. Woensdrecht	-	6,1	6,2		6,0	-	6,4	6,4		6,6
8. Hoogerheide	-	7,1	6,9		7,3	-	7,1	7,1		7,7
9. Huijbergen	-	7,2	6,8		7,1	-	7,6	7,4		7,7
10. Ossendrecht	-	7,0	7,1		7,3	-	7,4	7,0	▲	7,7
11. Putte	-	6,3	6,6	▲	7,3	-	7,0	7,2		7,5
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal						▲ Sign. hoger dan 2016				
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal						▼ Sign. lager dan 2016				

Zowel het aanbod als de bereikbaarheid van kerken, moskeeën en synagogen wordt in bijna alle kernen beoordeeld met cijfers die vergelijkbaar zijn met het gemeentelijk gemiddelde. Uitzondering daarop is Woensdrecht, waar de bewoners op beide aspecten een lagere beoordeling geven dan gemiddeld in de gemeente het geval is. In Ossendrecht heeft men de bereikbaarheid hoger beoordeeld dan drie jaar geleden, en in Putte het aanbod.

3.7 Gemiste voorzieningen

Om meer inzicht te krijgen in het type voorzieningen dat gemist wordt, is de bewoners gevraagd welke voorzieningen zij het meest missen. In navolgende tabel is voor de gemeente Woensdrecht per wijk weergegeven welk aandeel van de respondenten heeft aangegeven de genoemde voorzieningen te missen.

WOENSDRECHT	Winkels	Supermarkt	Kinderdagverblijven	Basisscholen	Middelbare scholen	Wijk- of buurtvereniging	Buurthuis	Bibliotheek	Medische voorzieningen	Sportvoorzieningen	Openbaar vervoer	Anders
7. Woensdrecht	27%	24%	0%	0%	5%	2%	2%	2%	20%	5%	49%	5%
8. Hoogerheide	5%	3%	0%	0%	19%	10%	9%	3%	3%	1%	19%	10%
9. Huijbergen	33%	6%	0%	0%	13%	3%	0%	2%	2%	6%	32%	5%
10. Ossendrecht	39%	6%	3%	0%	26%	5%	2%	4%	14%	3%	18%	12%
11. Putte	6%	0%	16%	0%	13%	8%	6%	15%	3%	2%	4%	10%

Het zijn met name winkels die in drie van de vijf kernen door minimaal 27% van de respondenten wordt gemist. Openbaar vervoer wordt in 4 kernen door minimaal 18% van de respondenten gemist. Middelbare scholen en 'andere voorzieningen' worden in drie kernen door meer dan 10% van de respondenten gemist.

Voorzieningen die genoemd worden bij de categorie 'anders' zijn vooral woonvormen voor ouderen, politiebureau, winkels en bankjes.

3.8 Conclusies fysieke woonomgeving

Met betrekking tot de fysieke woonomgeving geven inwoners van Woensdrecht gemiddeld het laagste cijfer voor het aanbod van openbaar vervoer in de gemeente (6,1). Dat cijfer is significant hoger dan het was in 2016. De hoogste cijfers worden gegeven voor de bereikbaarheid van scholen (7,7).

Op kernniveau springt Huijbergen er in positieve zin het meest bovenuit. Deze kern krijgt op 7 van de leefbaarheidsaspecten een bovengemiddelde beoordeling. Daarnaast scoren Putte en Hoogerheide beide op 6 aspecten bovengemiddeld voor de gemeente. In Putte zijn er bovendien 11 fysieke aspecten (van de 23) waarop significant hogere cijfers zijn gegeven dan drie jaar geleden.

Inwoners van Woensdrecht beoordelen de kern op 11 aspecten lager dan gemiddeld in de gemeente. Hier gaat het vooral om de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen.

4 De sociale woonomgeving

Onder de sociale woonomgeving vallen diverse factoren die bepalend zijn voor het samenleven van bewoners en daarmee voor de sfeer in een wijk. Het gaat hier bijvoorbeeld om de manier waarop buurtbewoners met elkaar omgaan en om de mate waarin zij betrokken zijn bij de buurt waarin zij wonen.

De sociale woonomgeving is in dit onderzoek in kaart gebracht op basis van de volgende aspecten: de betrokkenheid van buurtbewoners en de beleving daarvan, de betrokkenheid van de bewoner zelf, de inzet voor de wijk, de omgang tussen bewoners met verschillende etnische achtergronden en de mate waarin men zich thuis voelt in de wijk.

4.1 Betrokkenheid en beleving

De bewoners is gevraagd de betrokkenheid van buurtbewoners te beoordelen. Omdat een sterke of matige betrokkenheid van buurtbewoners niet per definitie als positief of negatief ervaren hoeft te worden, is ook gevraagd om aan te geven in welke mate de bewoners de betrokkenheid van buurtbewoners als prettig ervaren.

De bewoners van de gemeente Woensdrecht geven gemiddeld een 6,7 voor de betrokkenheid van bewoners bij de kern. Dit cijfer is ongeveer gelijk aan de score van 2016. Voor de mate waarin bewoners de betrokkenheid als prettig ervaren, wordt gemiddeld een 6,9 gegeven, wat eveneens vergelijkbaar is met het gemiddelde voor de gemeente als geheel.

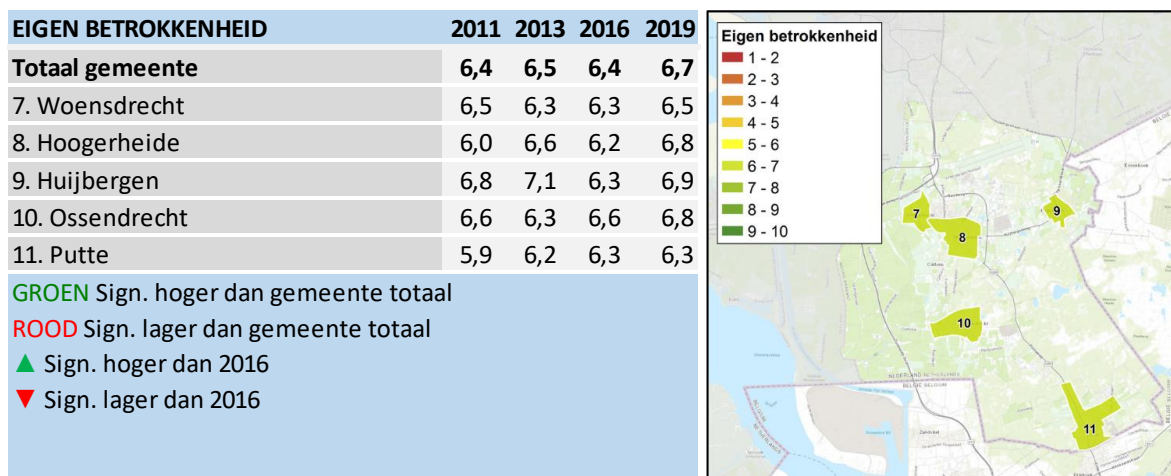
BETROKKENHEID	WIJKBEWONERS				BELEVING			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,5	6,6	6,6	6,7	6,8	6,8	7,0	6,9
7. Woensdrecht	6,4	6,5	6,5	6,5	6,9	6,9	6,9	6,8
8. Hoogerheide	6,2	6,6	6,4	6,6	6,4	6,7	6,7	6,9
9. Huijbergen	6,9	7,1	6,9	6,9	7,0	7,3	7,1	7,0
10. Ossendrecht	6,7	6,5	6,9	6,9	7,1	6,6	7,2	7,0
11. Putte	6,2	6,3	6,4	6,6	6,5	6,5	6,9	6,7
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

Op kernniveau zijn geen afwijkingen zichtbaar ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. De cijfers voor de betrokkenheid van wijkbewoners variëren van een 6,5 voor Woensdrecht tot een 6,9 voor Huijbergen en Ossendrecht. De cijfers voor de beleving van de betrokkenheid liggen tussen de 6,7 (Putte) en 7,0 (Huijbergen en Ossendrecht).

In totaal zijn er vier opmerkingen geplaatst bij dit onderwerp. Een bewoner uit de kern Woensdrecht geeft aan: “De betrokkenheid van de bewoners laat te wensen over.”

4.2 Eigen betrokkenheid

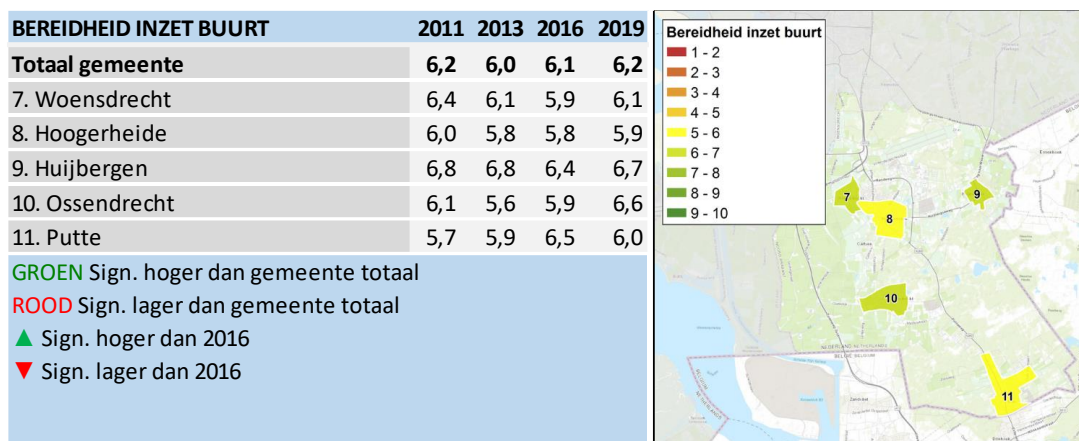
Voor de eigen betrokkenheid bij de kern geven inwoners van Woensdrecht gemiddeld een 6,7. Dit cijfer is vergelijkbaar met het cijfer dat hiervoor in 2016 werd gegeven (6,4).

Op kernniveau variëren de cijfers voor dit aspect van een 6,3 voor Putte tot een 6,9 voor Huijbergen. Alle kernen worden door hun bewoners op dit aspect beoordeeld met cijfers die vergelijkbaar zijn met het gemeentelijk gemiddelde.

4.3 Inzet voor de buurt

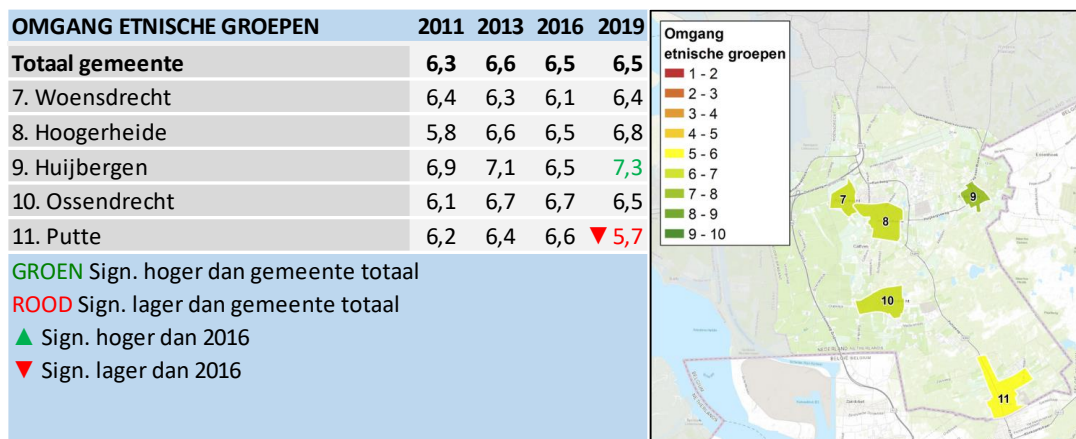
Voor de bereidheid om zich in te zetten voor de eigen buurt geven de bewoners van Woensdrecht gemiddeld een 6,2. Dit cijfer is vergelijkbaar met het cijfer dat hiervoor in 2016 werd gegeven (6,1).

De cijfers voor de afzonderlijke kernen variëren van een 5,9 voor Hoogerheide tot een 6,7 voor Huijbergen. Alle cijfers zijn vergelijkbaar met het gemiddelde voor de gemeente als geheel en met de cijfers van 2016.

4.4 Omgang etnische groepen

Voor de manier waarop mensen met verschillende etnische achtergronden met elkaar omgaan wordt gemiddeld een 6,5 gegeven in de gemeente. Dat is hetzelfde cijfer als in 2016.

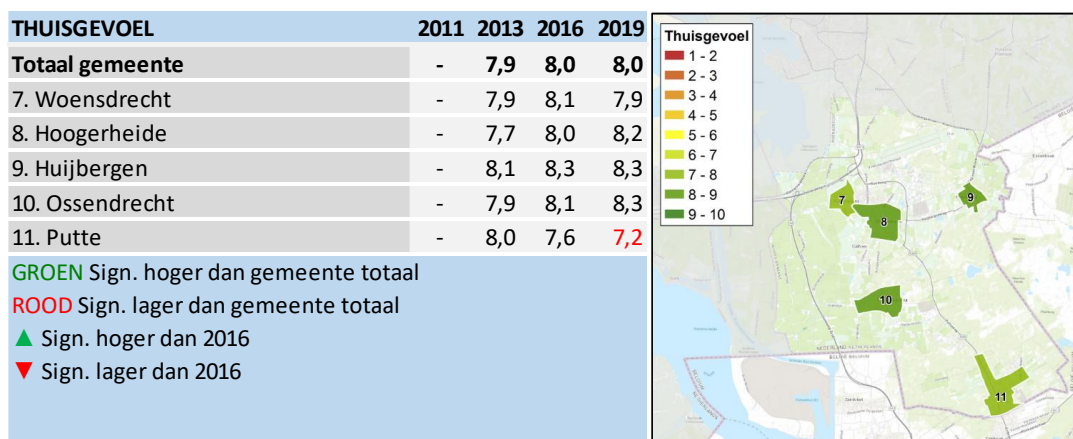

Op kernniveau zijn wel wat verschillen zichtbaar ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Met een 5,7 krijgt de kern Putte van haar inwoners de laagste beoordeling. Bovendien is dat cijfer gemiddeld significant lager dan in 2016. Huijbergen wordt met een 7,3 significant hoger gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde.

In totaal zijn er tien opmerken geplaatst bij dit onderwerp. Een respondent uit de kern Ossendrecht geeft aan: *“In de buurt waar wij wonen zijn geen mensen met een andere etnische achtergrond, in het buitengebied is de samenstelling uniform.”*

4.5 Thuisgevoel

Met een 8,0 geven bewoners van de gemeente Woensdrecht aan zich gemiddeld genomen thuis te voelen in de kern waar zij wonen. Dit is onveranderd gebleven ten opzichte van 2016.

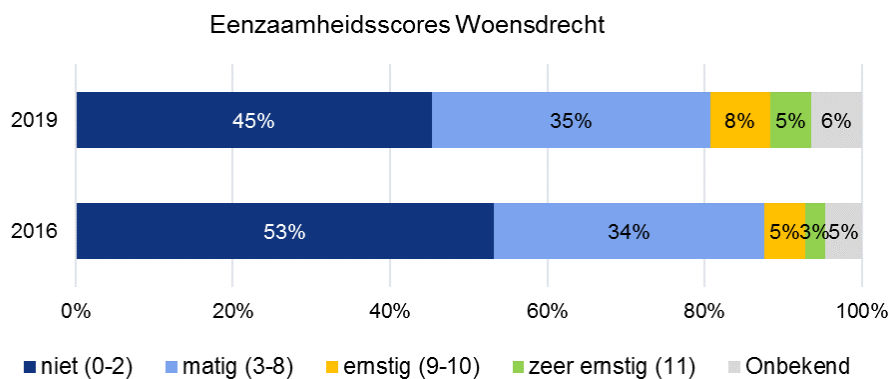
Met cijfers tussen de 7,2 en 8,3 geven de bewoners van alle kernen aan zich gemiddeld genomen thuis te voelen in de kern waar ze wonen. Putte scoort met een 7,2 lager dan de gemeente als geheel. De bewoners van Huijbergen en Ossendrecht geven met een 8,3 de hoogste cijfers.

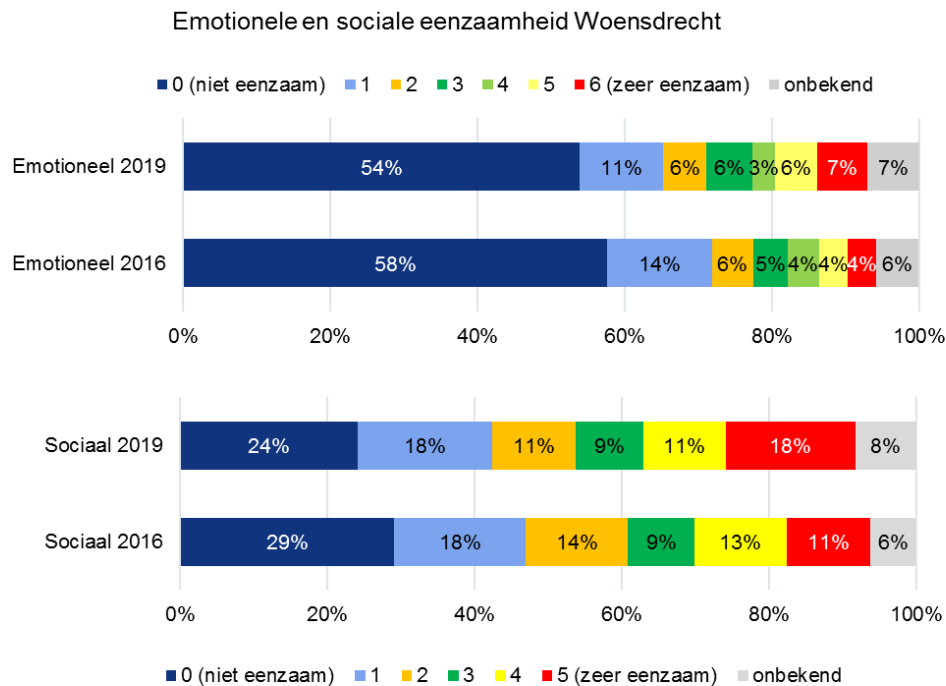
4.6 Eenzaamheid

Om de eenzaamheid onder de bewoners in beeld te brengen is de eenzaamheidsscore van De Jong Gierveld en Van Tilburg (1999) gebruikt. Eenzaamheid kan volgens hen gedefinieerd worden als het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde relaties. Er worden twee soorten eenzaamheid onderscheiden:

- ❖ **Emotionele eenzaamheid** is het ervaren van een sterk gemis bij de afwezigheid van een intieme relatie, een emotioneel hechte band met een partner of een goede vriend of vriendin.
- ❖ **Sociale eenzaamheid** is het ervaren van een sterk gemis van betekenisvolle relaties met een bredere groep mensen, zoals kennissen, buurtgenoten, mensen met dezelfde belangstelling, mensen om samen een hobby uit te oefenen.

Aan de hand van 11 vragen (zie bijlage) is zowel een totaalscore voor eenzaamheid berekend als een aparte score voor emotionele en sociale eenzaamheid. Navolgende figuren laten zien dat 49% van de bewoners van Woensdrecht zich in meer of mindere mate eenzaam voelt en dat het vaker om sociale eenzaamheid gaat dan om emotionele eenzaamheid.

In totaal zijn er twee opmerkingen geplaatst bij het thema eenzaamheid. Een bewoner uit de kern Hoogerheide schrijft: *“Meer initiatieven stimuleren waarbij ouderen ervoor kunnen kiezen om samen te gaan wonen. Cohousing helpt tegen eenzaamheid.”*

4.7 Conclusie sociale woonomgeving

Met betrekking tot de sociale woonomgeving geven de bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld het hoogste cijfer voor het thuisgevoel (8,0). Het laagste cijfer wordt gegeven voor de bereidheid van inwoners om zich in te zetten voor de kern waar ze wonen (6,2).

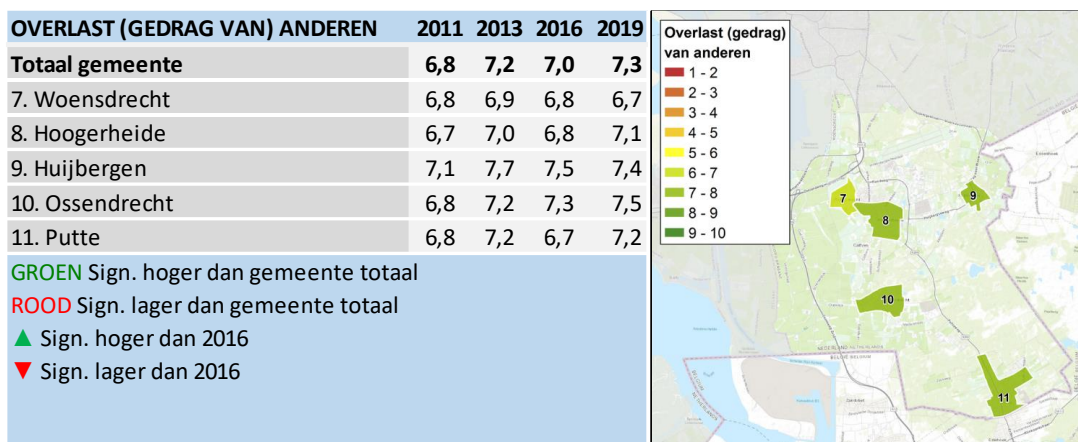
De afzonderlijke kernen krijgen voor bijna alle aspecten scores die vergelijkbaar zijn met de gemeente Woensdrecht als geheel. Huijbergen springt er in positieve zin bovenuit. Deze kern krijgt als enige op 1 van de 6 sociale aspecten een bovengemiddelde beoordeling, namelijk voor de omgang tussen etnische groepen. Putte scoort op dat aspect juist lager dan het gemeentelijk gemiddelde, en ook voor het thuisgevoel scoort Putte lager, en is daarmee de enige kern die op twee van de sociale aspecten beneden gemiddeld beoordeeld wordt.

5 Ongenoegens

Ongenoegens zijn omgevingsfactoren die, als ze (te veel) aanwezig zijn, storend werken en een negatieve invloed hebben op de beleving van leefbaarheid. De ongenoegens die in dit onderzoek aan bod zijn gekomen, zijn overlast van personen, overlast van activiteiten, vervuiling en verkeersoverlast. Bij de beantwoording van deze vragen geldt dat naarmate het cijfer hoger is, er minder overlast ervaren wordt door de bewoners.

5.1 Overlast van (gedrag van) anderen

Voor de overlast van personen geven inwoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld een 7,3, wat vergelijkbaar is met de 7,0 die in 2013 voor dit aspect werd gegeven.

Op kernniveau valt op dat geen van de kernen voor de mate van overlast van anderen een score krijgt die afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Met een 6,7 krijgt Woensdrecht van haar bewoners het laagste cijfer. Met een 7,5 wordt Ossendrecht door haar bewoners het best beoordeeld, wat betekent dat inwoners van deze kern de minste overlast ervaren van gedrag van anderen.

In totaal zijn er 17 opmerkingen geplaatst bij dit onderwerp. Een respondent uit de kern Woensdrecht schrijft: *"Vaak overlast van hangende jeugd die nogal luid en rumoerig is. Dit gebeurt vaak op het uitkijk punt/berg bij de Fortuinstraat. Vooral nu de vakanties beginnen en het 's avonds langer warm is zal dit weer regelmatig voorkomen."*

5.2 Overlast van activiteiten

Met een 8,2 geven de bewoners van de gemeente Woensdrecht aan gemiddeld genomen nauwelijks overlast te ervaren van activiteiten. Dit cijfer is ongeveer gelijk aan de scores in 2016 en eerder.

OVERLAST ACTIVITEITEN	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	8,0	8,0	8,0	8,2
7. Woensdrecht	7,6	7,7	7,4	6,8
8. Hoogerheide	7,8	8,1	8,1	▲ 8,7
9. Huijbergen	8,6	8,4	8,3	8,2
10. Ossendrecht	8,1	8,0	8,2	8,5
11. Putte	8,0	8,2	8,1	7,6

GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal
▲ Sign. hoger dan 2016
▼ Sign. lager dan 2016

Op kernniveau hebben de meeste kernen niet meer of minder overlast van activiteiten dan gemiddeld in de gemeente het geval is. Inwoners beoordelen dit aspect ook veelal vergelijkbaar met 2016. In Huijbergen hebben bewoners minder dan gemiddeld last van activiteiten (8,7), in Woensdrecht meer dan gemiddeld (6,8).

In totaal hebben 14 respondenten een opmerking gemaakt over overlast van activiteiten. Een respondent uit de kern Huijbergen geeft aan: *“Wonend aan het voetbalveld weet je dat er tijdens de voetbalactiviteiten rumoer is. Dat is geen punt. Maar de herrie die wordt geproduceerd bij de diverse feestjes zou beslist minder kunnen. Vooral de zware bastonen van de geluidsboxen zijn beslist onnodig”*

5.3 Vervuiling

De gemeente Woensdrecht krijgt van haar bewoners gemiddeld een 6,8 voor de vervuiling. Daarmee scoort de gemeente hoger dan in 2016.

VERVUILING	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	6,0	6,6	6,4	▲ 6,8
7. Woensdrecht	5,7	6,5	6,8	6,8
8. Hoogerheide	6,3	5,8	6,0	6,1
9. Huijbergen	6,3	7,3	6,8	7,2
10. Ossendrecht	5,8	6,7	6,2	▲ 7,5
11. Putte	5,6	6,6	6,1	6,8

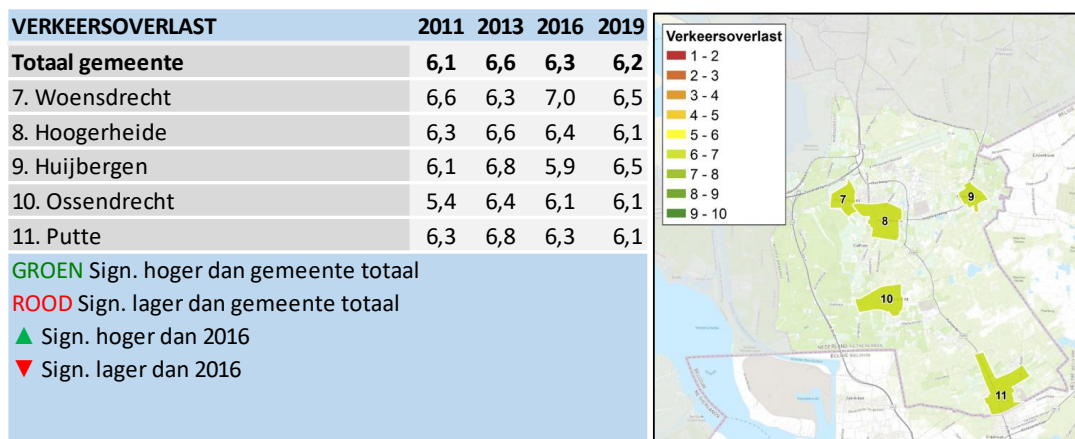
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal
▲ Sign. hoger dan 2016
▼ Sign. lager dan 2016

Door de bewoners van Hoogerheide wordt gemiddeld de meeste overlast van vervuiling ervaren. Zij geven hiervoor met een 6,1 het laagste cijfer. Met een 7,5 krijgt Ossendrecht van hun bewoners het hoogste cijfer, zij hebben dus de minste overlast van vervuiling.

In totaal hebben dertig bewoners een opmerking geplaatst over vervuiling. Een respondent uit de kern Ossendrecht geeft aan: “Last van zwerfvuil, vuilniszakken en blikjes langs de weg.”

5.4 Verkeersoverlast

De verkeersoverlast wordt door bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld beoordeeld met een 6,2. De gemeente scoort daarmee vergelijkbaar met het cijfer van 2016 (6,3).

Op kernniveau variëren de cijfers voor verkeersoverlast van een 6,1 voor Hoogerheide, Ossendrecht en Putte tot een 6,5 voor Woensdrecht en Huijbergen. Voor alle kernen geldt dat de cijfers vergelijkbaar zijn met het gemeentelijk gemiddelde. Ze liggen dichtbij elkaar dan in 2016.

In totaal zijn er 45 opmerkingen gemaakt over overlast van verkeer. Een bewoner uit de kern Huijbergen geeft aan: “Zeker tijdens ochtend- en avondspits is het heel druk. Buiten de spits wordt er veel te hard gereden. Ook door grote en zware landbouwvoertuigen waardoor het hele huis trilt.”

5.5 Conclusies ongenoegens

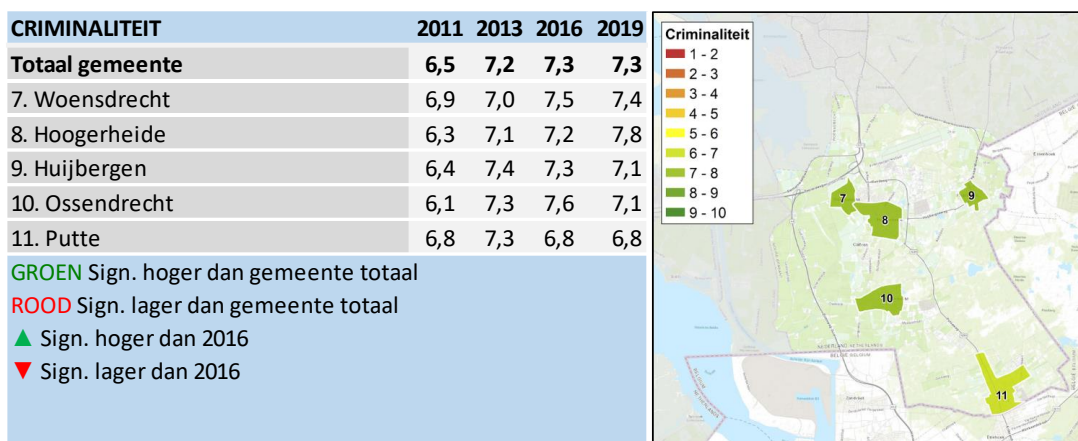
Gekeken naar ongenoegens gaat het in de gemeente Woensdrecht stabiel, er zitten weinig uitschieters naar boven dan wel naar beneden in de cijfers. Er is er alleen een significant hoger cijfer gegeven voor het onderdeel vervuiling in de gemeente Woensdrecht. Op de aspecten overlast van (gedrag van) anderen en verkeersoverlast zijn er geen uitschieters in de verschillende kernen of ten opzichte van 2016. Als het aankomt op overlast van activiteiten scoort Woensdrecht lager dan het gemeentelijk gemiddelde, en Hoogerheide juist hoger. Bij vervuiling, waarbij het algehele gemiddelde omhoog is gegaan, scoort Hoogerheide lager dan gemiddeld in de gemeente, en Ossendrecht hoger.

6 Veiligheid

Veiligheid is een centraal element als het gaat om de beleving van leefbaarheid door bewoners. Om een beeld te krijgen van het veiligheidsgevoel in de gemeente Woensdrecht, is de bewoners gevraagd naar de mate waarin zij last hebben van criminaliteit, het veiligheidsgevoel overdag en 's avonds en het gevoel van veiligheid in de eigen woning. Ook is aan bewoners met kinderen gevraagd hoe veilig zij de school-huisroute voor hun kinderen vinden.

6.1 Criminaliteit

Met betrekking tot veiligheid is de bewoners gevraagd in hoeverre overlast ervaren van vandalisme, inbraken, diefstal, vernielingen en geweldpleging. Voor de criminaliteit in de gemeente Woensdrecht geven inwoners gemiddeld een 7,3, hetzelfde cijfer als in 2016.

Op kernniveau zijn geen verschillen zichtbaar ten opzichte van de gemeente Woensdrecht als geheel. Met een 6,8 krijgt Putte van haar inwoners de laagste beoordeling. In deze kern hebben de bewoners dus het meeste last van vandalisme, inbraken, diefstal, vernielingen en geweldpleging. De minste overlast wordt hiervan ervaren in Hoogerheide. Deze kern krijgt met een 7,8 het hoogste cijfer.

In totaal zijn er 16 opmerkingen geplaatst over criminaliteit. Een bewoner uit de kern Huijbergen geeft aan: *“Na diverse inbraken te hebben meegemaakt en in eerste instantie een snel handelende politie, geeft het wel een heel onbevredigend gevoel dat er niemand door vervolgonderzoek kan worden opgepakt.”*

6.2 Veiligheidsgevoel

Omdat het moment van de dag invloed kan hebben op de mate waarin mensen zich veilig voelen op een bepaalde locatie, is de bewoners gevraagd zowel het veiligheidsgevoel overdag als 's avonds te beoordelen. Het gevoel van veiligheid overdag wordt door inwoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld met een 8,4 beoordeeld. Voor de gevoelde veiligheid in de avonden geven ze gemiddeld een 7,9. De gemeente scoort met deze cijfers vergelijkbaar met drie jaar geleden.

VEILIGHEIDSGEVOEL	OVERDAG				'S AVONDS			
	2011	2013	2016	2019	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	8,1	8,3	8,4	8,4	7,4	7,6	7,8	7,9
7. Woensdrecht	8,4	8,4	8,5	8,5	7,7	7,9	8,1	8,0
8. Hoogerheide	8,0	8,2	8,3	8,6	7,4	7,1	7,9	8,1
9. Huijbergen	8,0	8,4	8,6	8,6	7,4	8,0	7,9	7,9
10. Ossendrecht	8,1	8,3	8,7	8,4	7,3	7,7	8,0	8,0
11. Putte	8,0	8,4	7,8	8,1	7,3	7,4	7,3	7,6
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal					▲ Sign. hoger dan 2016			
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal					▼ Sign. lager dan 2016			

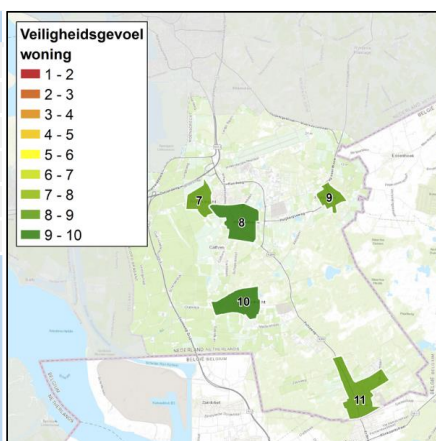
Wat betreft het veiligheidsgevoel zijn er in de afzonderlijke kernen geen betekenisvolle verschillen te zien ten opzichte van de gemeente als geheel. In 2016 scoorde Putte significant lager dan de rest van de kernen, en dat is nu niet meer het geval.

In totaal hebben vier bewoners een opmerking geplaatst over het veiligheidsgevoel. Een respondent uit de kern Ossendrecht licht het onveiligheidsgevoel toe: *“In de Kasteelstraat Ossendrecht is geen straatverlichting. Mijn vrouw vindt het lastig thuiskomen in het donker met de fiets.”*

6.3 Veiligheidsgevoel in de woning

Voor het veiligheidsgevoel in de woning geven de bewoners van de gemeente Woensdrecht gemiddeld een 8,8. Dat is vergelijkbaar met de 8,6 die in 2016 voor dit aspect gegeven werd.

VEILIGHEIDSGEVOEL WONING	2011	2013	2016	2019
Totaal gemeente	8,2	8,5	8,6	8,8
7. Woensdrecht	8,4	8,6	8,7	8,6
8. Hoogerheide	8,2	8,3	8,6	▲ 9,1
9. Huijbergen	8,0	8,9	8,7	8,5
10. Ossendrecht	8,0	8,5	8,8	9,0
11. Putte	8,2	8,4	8,3	8,2
GROEN Sign. hoger dan gemeente totaal				
ROOD Sign. lager dan gemeente totaal				
▲ Sign. hoger dan 2016				
▼ Sign. lager dan 2016				

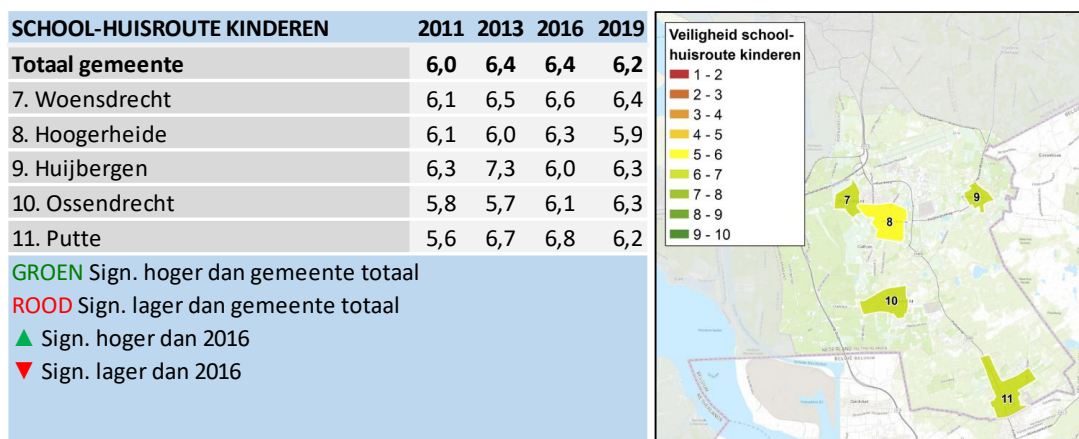

Het veiligheidsgevoel in de woning is het sterkst onder de bewoners van Hoogerheide. Zij geven hiervoor met een 9,1 het hoogste cijfer, en dat is ook significant hoger dan de 8,6 die zij in 2016 gaven. In Putte is het veiligheidsgevoel in de woning wat minder sterk, maar met een 8,2 is het gevoel van veiligheid ook hier sterk te noemen, ondanks dat het lager is dan

het gemeentelijk gemiddelde. Er zijn verder geen betekenisvolle verschillen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde of ten opzichte van 2016 te onderscheiden.

6.4 Veiligheid school-huisroute voor kinderen

De veiligheid van de route die kinderen afleggen van huis naar school en vice versa wordt in Woensdrecht gemiddeld met een 6,2 beoordeeld. Dit is vergelijkbaar met 2016.

De cijfers voor de veiligheid van de school-huisroute voor kinderen variëren van een 5,9 voor Huijbergen tot een 6,4 voor Putte. De afzonderlijke gemiddelden voor de kernen liggen dus erg dicht bij elkaar. Ze zijn ook vergelijkbaar met de cijfers uit 2016.

In totaal hebben zeven bewoners een opmerking geplaatst over de veiligheid van de school-huisroute voor kinderen. Een bewoner uit de kern Woensdrecht geeft aan: *“Ik vind het wel druk met verkeer in de Dorpstraat. Ook voor de schoolgaande kinderen.”*

6.5 Conclusies veiligheid

Op het gebied van veiligheid geven de inwoners van de gemeente Woensdrecht het hoogste cijfer voor het veiligheidsgevoel in de woning (8,8). De school-huisroute van de kinderen wordt met een 6,2 het laagst beoordeeld.

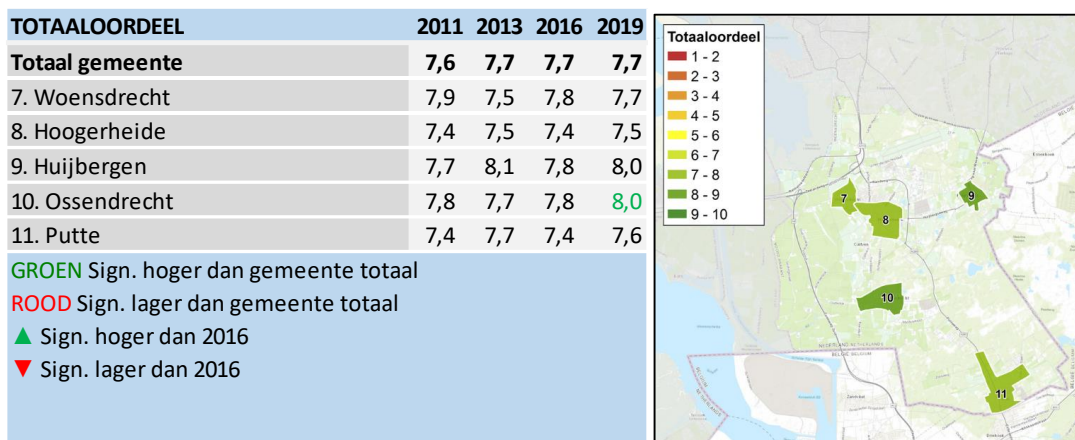
Op kernniveau is weinig verschil te onderscheiden. In Putte scoort het veiligheidsgevoel in de woning lager dan het gemeentelijk gemiddelde, maar nog steeds een 8,2. Het veiligheidsgevoel in de woning in Hoogerheide is als enige significant hoger dan een gemeentelijk gemiddelde, met een 9,1.

7 Totaaloordeel

De bewoners is gevraagd om een algemeen oordeel te geven over de wijk waarin ze wonen en of de wijk in hun ogen in het afgelopen jaar veranderd is. Daarbij is ook gevraagd op welke punten de wijk veranderd is. Tot slot is gevraagd of de bewoners vinden dat instanties als de gemeente, woningcorporaties en politie voldoende bijdragen aan de leefbaarheid. De antwoorden op deze vragen komen in dit hoofdstuk aan bod, evenals een totaaloverzicht van de scores per wijk voor alle leefbaarheidsaspecten.

7.1 Totaaloordeel

De bewoners van de gemeente Woensdrecht beoordelen hun eigen kern gemiddeld met een 7,7, wat gelijk is aan het cijfer van 2013.

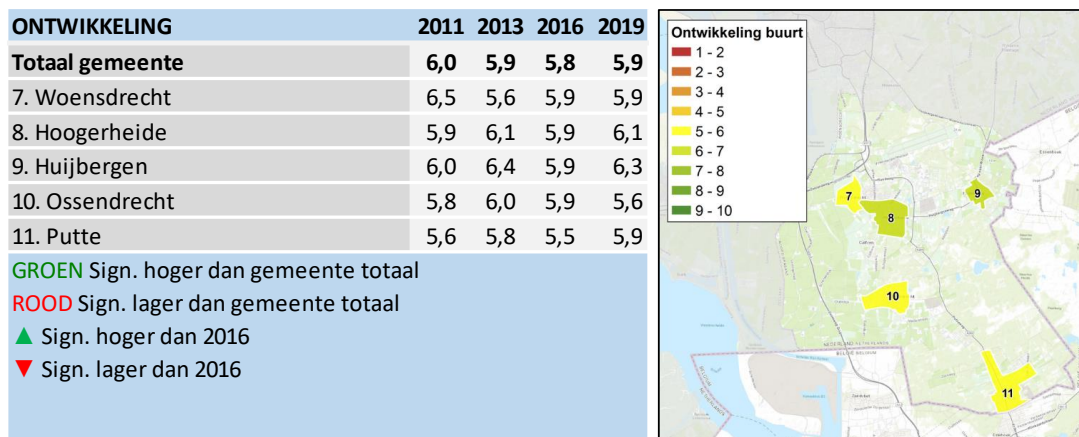
De totaalscores van de verschillende kernen zijn allemaal ruim voldoende, en variëren van een 7,5 tot een 8,0, waarbij Ossendrecht significant hoger scoort dan het gemeentelijke totaal.

Ten opzichte van 2016 zijn geen betekenisvolle ontwikkelingen zichtbaar.

In totaal zijn er vier bewoners die hun totaaloordeel hebben toegelicht. Een respondent uit de kern Woensdrecht geeft aan: *“Ik woon al sinds 1974 op het Marktje met zicht op de Brabantse wal en ik zou hier nooit weg willen.”*

7.2 Ontwikkeling

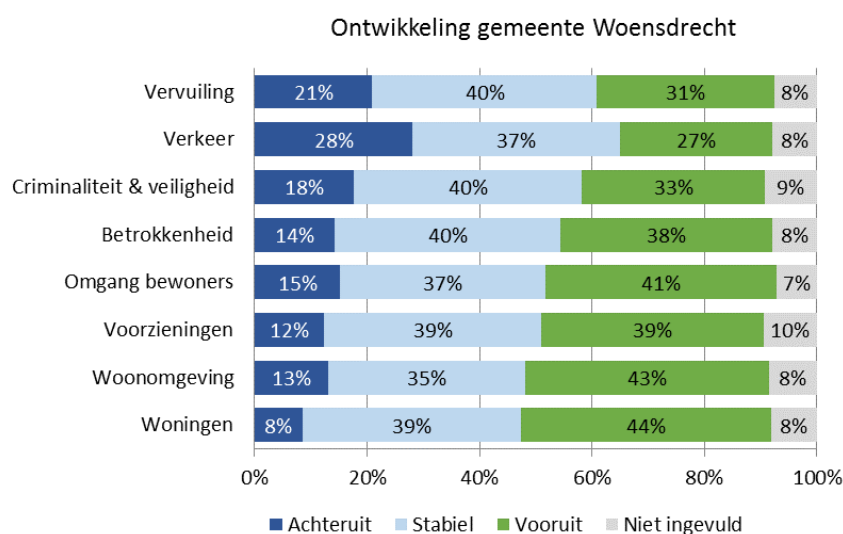
Aan het einde van de vragenlijst is de bewoners gevraagd of zij vinden dat hun wijk in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan. Deze vraag werd beantwoord met een rapportcijfer, waarbij de 1 stond voor 'sterk achteruit' en de 10 voor 'sterk vooruit'. Cijfers tussen de 5 en 6 worden daarom beschouwd als een neutraal antwoord. Met een 5,9 geven bewoners van de gemeente Woensdrecht aan dat hun kern in hun ogen de laatste jaren redelijk stabiel is gebleven.

Ossendrecht krijgt van haar bewoners de laagste beoordeling voor de ontwikkeling van hun kern, een 5,6. Net als in de andere kernen betekent het dat Ossendrecht in de ogen van de bewoners stabiel is gebleven.

In totaal zijn er twee opmerkingen geplaatst over de ontwikkeling van de buurt. Een bewoner uit de kern Ossendrecht geeft aan: *"In het algemeen gaat Ossendrecht achteruit."*

Om meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling is bewoners gevraagd voor diverse aspecten aan te geven of de kern vooruit of achteruit is gegaan. Onderstaande figuur laat zien dat relatief veel bewoners van Woensdrecht een achteruitgang ervaren wat betreft vervuiling en verkeer. De omgang tussen bewoners en de betrokkenheid bij de kern zijn volgens een relatief groot deel van de respondenten verbeterd, evenals de woonomgeving en de woningen.

7.3 Bijdrage aan leefbaarheid door verschillende instanties

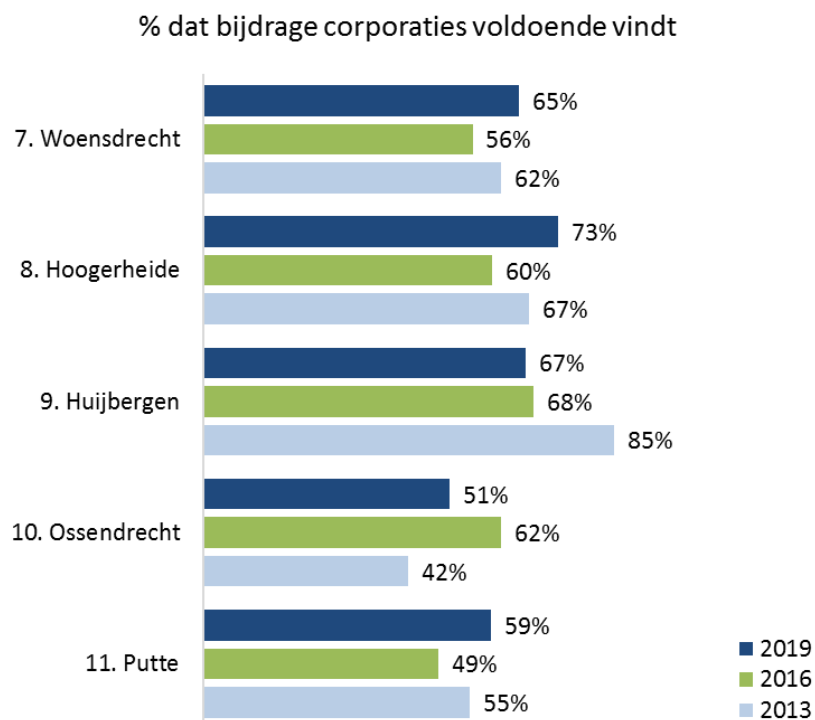
Aan de bewoners is gevraagd of zij vinden dat corporaties/woningstichtingen, de gemeente of andere instanties (zoals politie of scholen) verantwoordelijk zijn voor de leefbaarheid in hun wijk en zo ja, of ze vinden dat de betreffende instantie daaraan voldoende bijdraagt. In onderstaande tabel zijn de antwoorden van de respondenten uit Woensdrecht weergegeven.

WOENSDRECHT	Niet verantwoordelijk			Verantwoordelijk					
				Gemiddeld rapportcijfer			% dat bijdrage onvoldoende vindt		
	2019	2016	2013	2019	2016	2013	2019	2016	2013
Corporatie/Woningstichting	19%	9%	40%	7,5	6,9	6,1	36%	41%	37%
Gemeente	1%	6%	4%	6,1	5,0	5,4	37%	60%	48%
Overige partijen	4%	4%	11%	6,1	5,5	5,8	42%	50%	43%

7.3.1 Bijdrage corporaties/ woningstichtingen

Van alle respondenten uit de gemeente Woensdrecht vindt 19% dat corporaties en woningstichting niet verantwoordelijk zijn voor de leefbaarheid in de kernen. In 2013 was dit 9%. De respondenten die dat wel vinden, geven gemiddeld een cijfer 7,5 voor de geleverde diensten. 36% vindt de bijdrage van woningcorporaties of woningstichtingen op dit moment onder de maat en geeft hiervoor een 5 of lager. In de afzonderlijke kernen zijn de meningen hierover als volgt verdeeld:

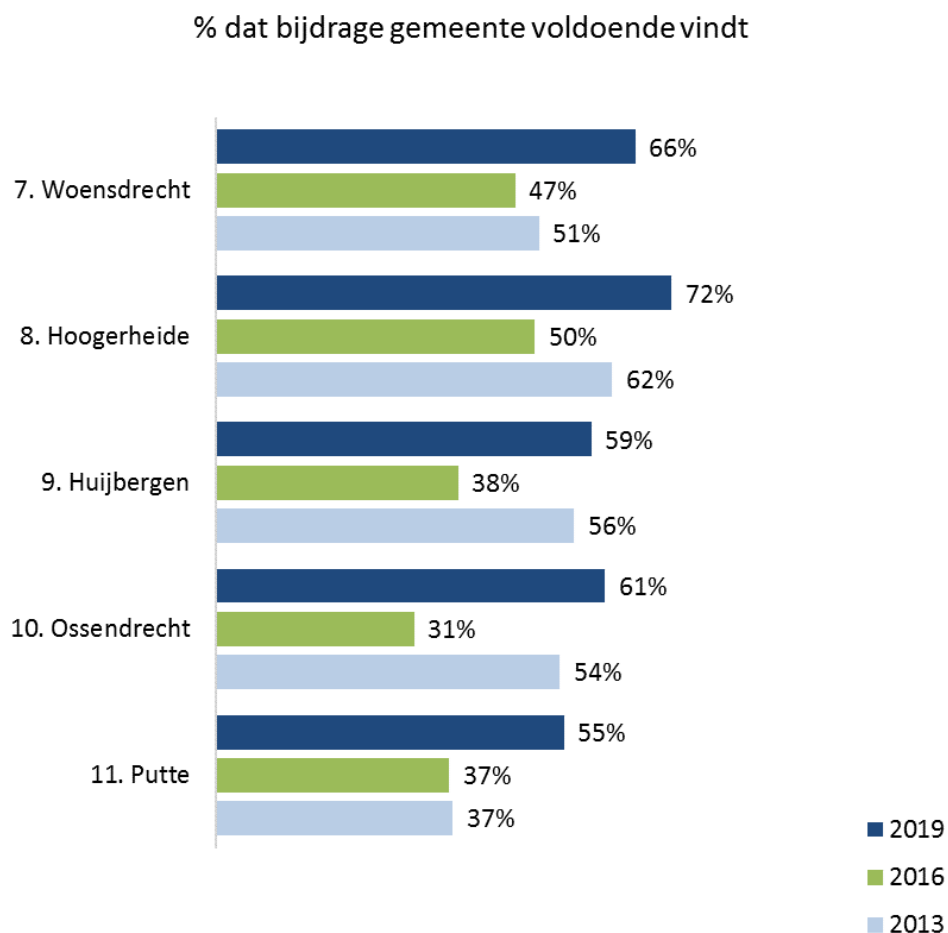
figuur 7-1 Beoordeling bijdrage corporatie aan leefbaarheid

7.3.2 Bijdrage gemeente

Slechts 1% van de respondenten uit Woensdrecht vindt dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor leefbaarheid in de kernen. Van de overige respondenten vindt 37% de bijdrage onvoldoende. Gemiddeld wordt voor de bijdrage van de gemeente aan de leefbaarheid een 6,1 gegeven. In de afzonderlijke kernen zijn de meningen hierover als volgt:

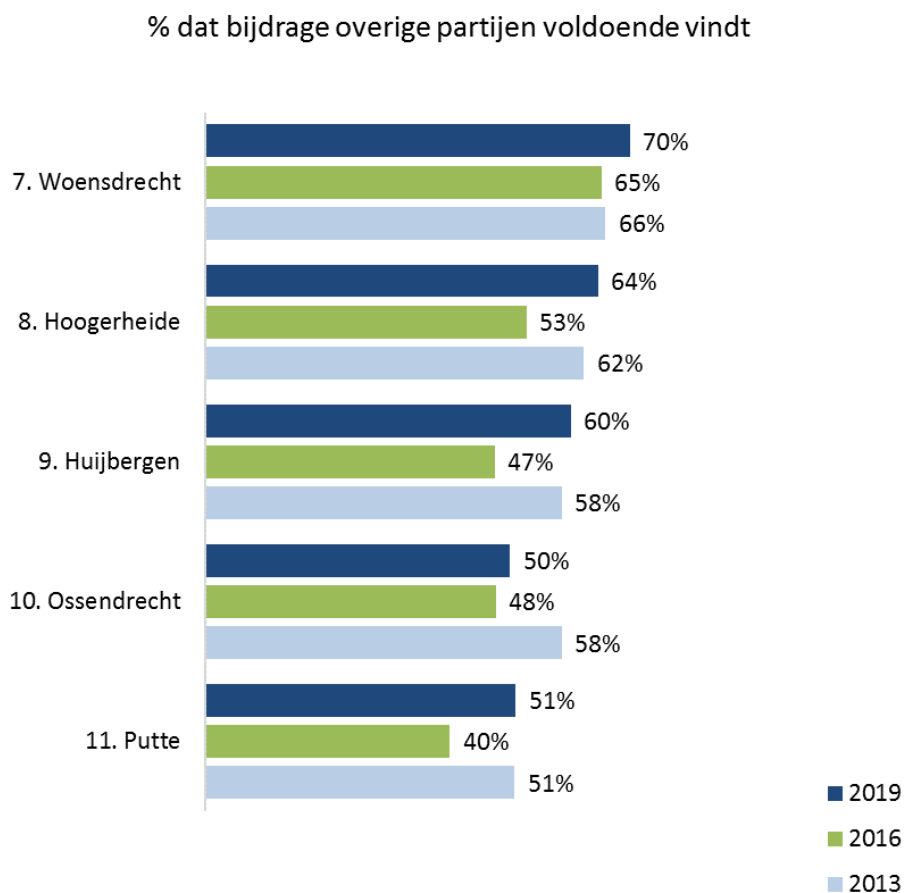
figuur 7-2 Beoordeling bijdrage gemeente aan leefbaarheid

7.3.3 Bijdrage overige partijen

Van alle respondenten uit de gemeente Woensdrecht vindt slechts 4% dat overige partijen geen verantwoordelijkheid hebben voor de leefbaarheid van de kernen. Van de overige respondenten geeft 42% aan de bijdrage op dit moment onvoldoende te vinden. Gemiddeld wordt hun bijdrage beoordeeld met een 6,1. In de afzonderlijke kernen zijn de meningen hierover als volgt verdeeld:

figuur 7-3 Beoordeling bijdrage gemeente aan leefbaarheid

In totaal hebben 11 respondenten een opmerking geplaatst bij de bijdragen van instanties aan de leefbaarheid in de kernen. Een bewoner uit de kern Woensdrecht schrijft: *“De wijkagent is te weinig in de buurt aanwezig.”*

7.4 Totaaloverzicht

WOENSDRECHT		Totaal gemeente	7. Woensdrecht	8. Hoogerheide	9. Huijbergen	10. Ossendrecht	11. Putte
FYSIEKE WOONOMGEVING	Kerken e.d. bereikbaarheid	7,6 ▲	6,6	7,7	7,7	7,7 ▲	7,5
	Zorgvoorzieningen bereikbaarheid	7,0 ▲	5,2	7,6	7,1 ▲	6,4	7,5
	Medische vz bereikbaarheid	7,4	5,4	7,7	8,1	6,9	7,8
	Wijkcentrum bereikbaarheid	7,4 ▲	7,3	7,2	8,0	7,2 ▲	7,6 ▲
	Sportvoorzieningen bereikbaarheid	7,5 ▲	6,9	7,6	7,9	7,2	7,6
	Openbaar vervoer bereikbaarheid	6,6 ▲	4,0	6,9 ▼	6,9	6,1	7,5
	Winkels bereikbaarheid	7,6 ▲	5,8	7,7	7,8	7,4 ▲	8,2
	Scholen bereikbaarheid	7,7 ▲	7,5	7,5	7,8	7,7 ▲	7,9 ▲
	Kerken, moskeeën, synagogen	7,2 ▲	6,0	7,3	7,1	7,3	7,3 ▲
	Zorgvoorzieningen	6,6 ▲	4,8	7,2	6,1 ▲	6,0	7,4 ▲
	Medische voorzieningen	7,3	5,4	7,9	7,9	6,5 ▼	7,8
	Wijkcentrum/buurt-of dorpshuis	7,0 ▲	6,9	6,9	7,6	6,9 ▲	7,1 ▲
	Sportvoorzieningen	7,3 ▲	6,5	7,5	7,3	7,2	7,3
	Openbaar vervoer	6,1 ▲	3,8	6,2 ▼	5,3	6,2 ▲	7,0 ▲
	Winkels	7,1 ▲	5,1	7,9	6,6 ▲	6,0	8,3 ▲
	Scholen	7,6 ▲	7,7	7,5	7,2	7,6 ▲	7,7 ▲
	Onderhoud speelvoorzieningen	6,3 ▲	6,3	5,9	6,7	6,2	6,6 ▲
	Aanbod speelvoorzieningen	6,2	6,3	5,8	6,7	6,3	6,3
	Onderhoud groenvoorzieningen	6,4 ▲	6,2	5,8	6,8	6,6 ▲	6,8 ▲
	Aanbod groenvoorzieningen	7,3 ▲	7,1	7,0	7,7 ▲	7,3 ▲	7,6 ▲
	Woonomgeving	6,8	7,0	6,8	7,1 ▲	6,6	6,7
	Kwaliteit woningen	7,2	7,1	7,0	7,8	7,3	6,9
	Prijs-kwaliteit	7,2	7,2	7,5	7,6	7,0	6,8

WOENSDRECHT		Totaal gemeente	7. Woensdrecht	8. Hoogerheide	9. Huijbergen	10. Ossendrecht	11. Putte
ALGEMEEN	Totaaloordeel	7,7	7,7	7,5	8,0	8,0	7,6
	Ontwikkeling	5,9	5,9	6,1	6,3	5,6	5,9
VEILIGHEID	Veiligheidsgevoel woning	8,8	8,6	9,1 ▲	8,5	9,0	8,2
	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,9	8,0	8,1	7,9	8,0	7,6
	Veiligheidsgevoel overdag	8,4	8,5	8,6	8,6	8,4	8,1
	Criminaliteit	7,3	7,4	7,8	7,1	7,1	6,8
	School-huisroute kinderen	6,2	6,4	5,9	6,3	6,3	6,2
	Verkeersoverlast	6,2	6,5	6,1	6,5	6,1	6,1
ONGENOEGENS	Vervuiling	6,8 ▲	6,8	6,1	7,2	7,5 ▲	6,8
	Overlast activiteiten	8,2	6,8	8,7 ▲	8,2	8,5	7,6
	Overlast van personen	7,3	6,7	7,1	7,4	7,5	7,2
	Thuisgevoel	8,0	7,9	8,2	8,3	8,3	7,2
SOCIALE WOONOMGEVING	Omgang etnische groepen	6,5	6,4	6,8	7,3	6,5	5,7 ▼
	Inzet buurt	6,2	6,1	5,9	6,7	6,6	6,0
	Eigen betrokkenheid	6,7	6,5	6,8	6,9	6,8	6,3
	Beleving betrokkenheid	6,9	6,8	6,9	7,0	7,0	6,7
	Betrokkenheid	6,7	6,5	6,6	6,9	6,9	6,6

8 Gebiedsprofilen

In dit hoofdstuk worden aan de hand van de leefbaarheidsaspecten die in voorgaande hoofdstukken zijn beschreven, de profielen van de onderzoeksgebieden in de gemeente Woensdrecht behandeld. Per wijk worden de cijfers op alle aspecten weergegeven en worden de positieve en negatieve punten beschreven. Aspecten die gemiddeld een cijfer beneden de 6,0 krijgen, worden als aandachtspunten beschouwd.

8.1 Woensdrecht

7. Woensdrecht	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019
Prijs-kwaliteit woningen	7,3	6,8	7,2	7,2	Medische voorzieningen - bereikbaarheid	-	5,5	5,5	5,4
Kwaliteit woningen	7,5	6,9	7,2	7,1	Zorgvoorzieningen - bereikbaarheid	-	5,2	5,1	5,2
Woonomgeving	7,0	6,8	6,8	7,0	Kerken, moskeeën, e.d. - bereikbaarheid	-	6,4	6,4	6,6
Aanbod groenvoorzieningen	7,3	6,4	7,1	7,1	Betrokkenheid bewoners	6,4	6,5	6,5	6,5
Onderhoud groenvoorzieningen	6,4	5,5	6,0	6,2	Beleving betrokkenheid	6,9	6,9	6,9	6,8
Aanbod speelvoorzieningen	6,4	6,4	6,3	6,3	Eigen betrokkenheid	6,5	6,3	6,3	6,5
Onderhoud speelvoorzieningen	6,6	6,2	6,2	6,3	Bereidheid inzet buurt	6,4	6,1	5,9	6,1
Scholen - aanbod	7,5	7,5	7,6	7,7	Omgang etnische groepen	6,4	6,3	6,1	6,4
Winkels - aanbod	4,6	3,9	4,6	5,1	Thuisgevoel	-	7,9	8,1	7,9
Openbaar vervoer - aanbod	3,1	3,2	3,1	3,8	Overlast (gedrag van) anderen	6,8	6,9	6,8	6,7
Sportvoorzieningen - aanbod	6,0	5,7	6,0	6,5	Overlast activiteiten	7,6	7,7	7,4	6,8
Wijk/buurt-of dorpshuis - aanbod	5,8	6,1	6,5	6,9	Vervuiling	5,7	6,5	6,8	6,8
Medische voorzieningen - aanbod	5,6	5,3	5,6	5,4	Verkeersoverlast	6,6	6,3	7,0	6,5
Zorgvoorzieningen - aanbod	5,7	5,2	5,1	4,8	School-huisroute kinderen	6,1	6,5	6,6	6,4
Kerken, moskeeën, e.d. - aanbod	-	6,1	6,2	6,0	Criminaliteit	6,9	7,0	7,5	7,4
Scholen - bereikbaarheid	-	7,4	7,3	7,5	Veiligheidsgevoel overdag	8,4	8,4	8,5	8,5
Winkels - bereikbaarheid	-	5,0	5,1	5,8	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,7	7,9	8,1	8,0
OV - bereikbaarheid	-	3,8	3,1	4,0	Veiligheidsgevoel woning	8,4	8,6	8,7	8,6
Sportvoorzieningen - bereikbaarheid	-	6,1	6,0	6,9	Ontwikkeling	6,5	5,6	5,9	5,9
Wijk/buurt-of dorpshuis - bereikbaarheid	-	6,7	6,7	7,3	Totaaloordeel	7,9	7,5	7,8	7,7

Inwoners van de kern Woensdrecht geven als totaaloordeel gemiddeld een 7,7, wat gelijk is aan het totaaloordeel voor de gehele gemeente. Voor bijna alle aspecten die betrekking hebben op de sociale woonomgeving, ongenoegens en veiligheid geven de bewoners van Woensdrecht een oordeel dat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde. De enige uitzondering daarop is overlast van activiteiten, daarop scoort Woensdrecht een 6,8, en dat is lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Met betrekking tot de fysieke woonomgeving krijgen veel aspecten een beneden gemiddeld cijfer. Het gaat vooral om de aanwezigheid en de bereikbaarheid van algemene voorzieningen. Het wijk/buurt- of dorpshuis en de scholen zijn wel gemiddeld voor de gemeente aanwezig en bereikbaar.

8.2 Hoogerheide

8. Hoogerheide	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019
Prijs-kwaliteit woningen	7,1	7,4	7,2	7,5	Medische voorzieningen - bereikbaarheid	-	7,6	7,7	7,7
Kwaliteit woningen	7,2	7,1	7,2	7,0	Zorgvoorzieningen - bereikbaarheid	-	7,2	7,3	7,6
Woonomgeving	6,8	6,7	6,5	6,8	Kerken, moskeeën, e.d. - bereikbaarheid	-	7,1	7,1	7,7
Aanbod groenvoorzieningen	6,8	6,7	6,6	7,0	Betrokkenheid bewoners	6,2	6,6	6,4	6,6
Onderhoud groenvoorzieningen	6,1	5,9	5,7	5,8	Beleving betrokkenheid	6,4	6,7	6,7	6,9
Aanbod speelvoorzieningen	6,4	5,9	5,8	5,8	Eigen betrokkenheid	6,0	6,6	6,2	6,8
Onderhoud speelvoorzieningen	6,3	5,9	6,0	5,9	Bereidheid inzet buurt	6,0	5,8	5,8	5,9
Scholen - aanbod	7,4	7,6	7,6	7,5	Omgang etnische groepen	5,8	6,6	6,5	6,8
Winkels - aanbod	7,4	7,9	7,8	7,9	Thuisgevoel	-	7,7	8,0	8,2
Openbaar vervoer - aanbod	6,5	7,2	6,9	6,2	Overlast (gedrag van) anderen	6,7	7,0	6,8	7,1
Sportvoorzieningen - aanbod	7,0	7,2	7,5	7,5	Overlast activiteiten	7,8	8,1	8,1	8,7
Wijk/buurt-of dorps huis - aanbod	6,1	6,6	6,5	6,9	Vervuiling	6,3	5,8	6,0	6,1
Medische voorzieningen - aanbod	7,4	7,8	7,9	7,9	Verkeersoverlast	6,3	6,6	6,4	6,1
Zorgvoorzieningen - aanbod	7,1	7,3	7,2	7,2	School-huisroute kinderen	6,1	6,0	6,3	5,9
Kerken, moskeeën, e.d. - aanbod	-	7,1	6,9	7,3	Criminaliteit	6,3	7,1	7,2	7,8
Scholen - bereikbaarheid	-	7,5	7,7	7,5	Veiligheidsgevoel overdag	8,0	8,2	8,3	8,6
Winkels - bereikbaarheid	-	7,5	7,5	7,7	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,4	7,1	7,9	8,1
OV - bereikbaarheid	-	7,0	7,4	6,9	Veiligheidsgevoel woning	8,2	8,3	8,6	9,1
Sportvoorzieningen - bereikbaarheid	-	7,3	7,5	7,6	Ontwikkeling	5,9	6,1	5,9	6,1
Wijk/buurt-of dorps huis - bereikbaarheid	-	7,0	7,1	7,2	Totaaloordeel	7,4	7,5	7,4	7,5

Hoogerheide krijgt van haar bewoners als totaaloordeel een 7,5. Dit cijfer is vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde van 7,7.

Voor bijna alle aspecten rond de sociale woonomgeving, ongenoegens en vervuiling wordt de kern vergelijkbaar met het gemiddelde van de gemeente beoordeeld. De overlast van activiteiten is significant verminderd en scoort nu bovengemiddeld; vervuiling daarentegen scoort beneden het gemeentelijk gemiddelde.

Wat de fysieke woonomgeving betreft, worden een paar bovengemiddelde cijfers gegeven. Dit geldt voor het aanbod van winkels, medische voorzieningen en zorgvoorzieningen, en voor de bereikbaarheid van zorgvoorzieningen. Het openbaar vervoer in Hoogerheide krijgt significant lagere cijfers dan in 2016, zowel voor aanbod als bereikbaarheid.

Ten opzichte van 2013 is de gevoelde veiligheid in de woning volgens de bewoners van Hoogerheide sterker geworden, en scoort nu bovengemiddeld voor de gemeente.

8.3 Huijbergen

9. Huijbergen	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019
Prijs-kwaliteit woningen	7,6	7,2	7,5	7,6	Medische voorzieningen - bereikbaarheid	-	7,7	7,7	8,1
Kwaliteit woningen	7,5	7,6	7,5	7,8	Zorgvoorzieningen - bereikbaarheid	-	7,5	3,6	7,1
Woonomgeving	7,0	7,3	6,3	7,1	Kerken, moskeeën, e.d. - bereikbaarheid	-	7,6	7,4	7,7
Aanbod groenvoorzieningen	7,3	7,4	6,7	7,7	Betrokkenheid bewoners	6,9	7,1	6,9	6,9
Onderhoud groenvoorzieningen	6,8	6,4	5,9	6,8	Beleving betrokkenheid	7,0	7,3	7,1	7,0
Aanbod speelvoorzieningen	6,4	6,6	6,4	6,7	Eigen betrokkenheid	6,8	7,1	6,3	6,9
Onderhoud speelvoorzieningen	6,3	6,3	6,4	6,7	Bereidheid inzet buurt	6,8	6,8	6,4	6,7
Scholen - aanbod	6,9	7,2	7,0	7,2	Omgang etnische groepen	6,9	7,1	6,5	7,3
Winkels - aanbod	5,5	5,7	5,5	6,6	Thuisgevoel	-	8,1	8,3	8,3
Openbaar vervoer - aanbod	5,3	4,5	4,7	5,3	Overlast (gedrag van) anderen	7,1	7,7	7,5	7,4
Sportvoorzieningen - aanbod	7,0	7,0	6,8	7,3	Overlast activiteiten	8,6	8,4	8,3	8,2
Wijk/buurt-of dorpshuis - aanbod	7,0	7,2	7,2	7,6	Vervuiling	6,3	7,3	6,8	7,2
Medische voorzieningen - aanbod	7,2	7,2	7,6	7,9	Verkeersoverlast	6,1	6,8	5,9	6,5
Zorgvoorzieningen - aanbod	6,9	7,2	3,1	6,1	School-huisroute kinderen	6,3	7,3	6,0	6,3
Kerken, moskeeën, e.d. - aanbod	-	7,2	6,8	7,1	Criminaliteit	6,4	7,4	7,3	7,1
Scholen - bereikbaarheid	-	7,5	7,4	7,8	Veiligheidsgevoel overdag	8,0	8,4	8,6	8,6
Winkels - bereikbaarheid	-	7,4	7,2	7,8	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,4	8,0	7,9	7,9
OV - bereikbaarheid	-	6,2	6,3	6,9	Veiligheidsgevoel woning	8,0	8,9	8,7	8,5
Sportvoorzieningen - bereikbaarheid	-	7,5	7,4	7,9	Ontwikkeling	6,0	6,4	5,9	6,3
Wijk/buurt-of dorpshuis - bereikbaarheid	-	7,6	7,7	8,0	Totaaloordeel	7,7	8,1	7,8	8,0

Huijbergen wordt door haar inwoners met een 8,0 ongeveer gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde beoordeeld.

Voor de aspecten van de sociale woonomgeving, ongenoegens en veiligheid krijgt Huijbergen veelal scores die vergelijkbaar zijn met het gemiddelde voor de gemeente Woensdrecht als geheel. Alleen de omgang tussen verschillende etnische groepen wordt met een 7,3 bovengemiddeld beoordeeld.

Wat de fysieke woonomgeving betreft, zijn er twee aspecten die beneden gemiddeld scoren. Dit zijn het aanbod van winkels en openbaar vervoer. Fysiek aspecten die bovengemiddeld scoren zijn de kwaliteit van de woningen, het aanbod en de bereikbaarheid van wijkcentrum/ dorps- of buurthuis en medische voorzieningen, evenals de bereikbaarheid van sportvoorzieningen.

Ten opzichte van 2013 heeft op een paar aspecten een positieve ontwikkeling plaatsgevonden. De woonomgeving, het aanbod en de bereikbaarheid van zorgvoorzieningen en het aanbod van winkels zijn volgens inwoners van Huijbergen verbeterd.

8.4 Ossendrecht

10. Ossendrecht	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019
Prijs-kwaliteit woningen	7,6	6,7	7,5	7,0	Medische voorzieningen - bereikbaarheid	-	7,4	7,2	6,9
Kwaliteit woningen	7,2	7,1	7,5	7,3	Zorgvoorzieningen - bereikbaarheid	-	7,3	7,0	6,4
Woonomgeving	6,5	6,4	6,5	6,6	Kerken, moskeeën, e.d. - bereikbaarheid	-	7,4	7,0	▲ 7,7
Aanbod groenvoorzieningen	6,8	6,4	6,6	▲ 7,3	Betrokkenheid bewoners	6,7	6,5	6,9	6,9
Onderhoud groenvoorzieningen	6,2	5,6	5,4	▲ 6,6	Beleving betrokkenheid	7,1	6,6	7,2	7,0
Aanbod speelvoorzieningen	5,9	6,0	5,9	6,3	Eigen betrokkenheid	6,6	6,3	6,6	6,8
Onderhoud speelvoorzieningen	6,1	6,3	5,6	6,2	Bereidheid inzet buurt	6,1	5,6	5,9	6,6
Scholen - aanbod	6,6	7,2	7,0	▲ 7,6	Omgang etnische groepen	6,1	6,7	6,7	6,5
Winkels - aanbod	6,4	5,6	5,6	6,0	Thuisgevoel	-	7,9	8,1	8,3
Openbaar vervoer - aanbod	5,4	5,4	5,5	▲ 6,2	Overlast (gedrag van) anderen	6,8	7,2	7,3	7,5
Sportvoorzieningen - aanbod	6,6	6,2	6,7	7,2	Overlast activiteiten	8,1	8,0	8,2	8,5
Wijk/buurt-of dorpshuis - aanbod	6,2	6,4	5,9	▲ 6,9	Vervuiling	5,8	6,7	6,2	▲ 7,5
Medische voorzieningen - aanbod	7,3	7,5	7,4	▼ 6,5	Verkeersoverlast	5,4	6,4	6,1	6,1
Zorgvoorzieningen - aanbod	6,7	7,4	6,7	6,0	School-huisroute kinderen	5,8	5,7	6,1	6,3
Kerken, moskeeën, e.d. - aanbod	-	7,0	7,1	7,3	Criminaliteit	6,1	7,3	7,6	7,1
Scholen - bereikbaarheid	-	7,4	7,0	▲ 7,7	Veiligheidsgevoel overdag	8,1	8,3	8,7	8,4
Winkels - bereikbaarheid	-	7,1	6,6	▲ 7,4	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,3	7,7	8,0	8,0
OV - bereikbaarheid	-	6,4	6,1	6,1	Veiligheidsgevoel woning	8,0	8,5	8,8	9,0
Sportvoorzieningen - bereikbaarheid	-	6,8	6,8	7,2	Ontwikkeling	5,8	6,0	5,9	5,6
Wijk/buurt-of dorpshuis - bereikbaarheid	-	6,8	6,5	▲ 7,2	Totaaloordeel	7,8	7,7	7,8	8,0

Inwoners van Ossendrecht geven hun kern als totaaloordeel een 8,0, die significant hoger uitvalt dan het gemeentelijk gemiddelde van 7,7. Op veel van de leefbaarheidsaspecten scoort de kern vergelijkbaar met de gemeente Woensdrecht als geheel. Een positieve uitzondering is het cijfer voor vervuiling in de kern. Voor dit aspect wordt een bovengemiddelde beoordeling gegeven. Ook zijn er voor het aanbod en onderhoud van groen, het aanbod en de bereikbaarheid van scholen en wijk/buurt-of dorpshuis, de bereikbaarheid van winkels en gebedsplaatsen, het aanbod van openbaar vervoer, en vervuiling allemaal significant hogere cijfers gegeven dan in 2016.

Het aanbod van winkels en medische voorzieningen en de bereikbaarheid van zorgvoorzieningen in Ossendrecht wijken in negatieve zin af van het gemeentelijk gemiddelde. Het aanbod van medische voorzieningen is ook lager beoordeeld dan in 2016.

8.5 Putte

11. Putte	2011	2013	2016	2019		2011	2013	2016	2019
Prijs-kwaliteit woningen	7,1	7,0	6,6	6,8	Medische voorzieningen - bereikbaarheid	-	7,5	7,7	7,8
Kwaliteit woningen	6,9	7,1	6,8	6,9	Zorgvoorzieningen - bereikbaarheid	-	6,9	6,9	7,5
Woonomgeving	6,3	6,6	6,5	6,7	Kerken, moskeeën, e.d. - bereikbaarheid	-	7,0	7,2	7,5
Aanbod groenvoorzieningen	6,5	6,9	6,8	▲ 7,6	Betrokkenheid bewoners	6,2	6,3	6,4	6,6
Onderhoud groenvoorzieningen	5,8	5,7	5,6	▲ 6,8	Beleving betrokkenheid	6,5	6,5	6,9	6,7
Aanbod speelvoorzieningen	6,1	5,6	5,6	6,3	Eigen betrokkenheid	5,9	6,2	6,3	6,3
Onderhoud speelvoorzieningen	5,7	5,6	5,4	▲ 6,6	Bereidheid inzet buurt	5,7	5,9	6,5	6,0
Scholen - aanbod	6,8	6,9	6,7	▲ 7,7	Omgang etnische groepen	6,2	6,4	6,6	▼ 5,7
Winkels - aanbod	7,3	7,2	7,5	▲ 8,3	Thuisgevoel	-	8,0	7,6	7,2
Openbaar vervoer - aanbod	6,4	5,5	6,3	▲ 7,0	Overlast (gedrag van) anderen	6,8	7,2	6,7	7,2
Sportvoorzieningen - aanbod	6,9	6,5	6,8	7,3	Overlast activiteiten	8,0	8,2	8,1	7,6
Wijk/buurt-of dorpshuis - aanbod	5,4	6,1	6,4	▲ 7,1	Vervuiling	5,6	6,6	6,1	6,8
Medische voorzieningen - aanbod	6,6	7,3	7,5	7,8	Verkeersoverlast	6,3	6,8	6,3	6,1
Zorgvoorzieningen - aanbod	6,6	6,5	5,8	▲ 7,4	School-huisroute kinderen	5,6	6,7	6,8	6,2
Kerken, moskeeën, e.d. - aanbod	-	6,3	6,6	▲ 7,3	Criminaliteit	6,8	7,3	6,8	6,8
Scholen - bereikbaarheid	-	7,3	7,3	▲ 7,9	Veiligheidsgevoel overdag	8,0	8,4	7,8	8,1
Winkels - bereikbaarheid	-	7,6	7,8	8,2	Veiligheidsgevoel 's avonds	7,3	7,4	7,3	7,6
OV - bereikbaarheid	-	6,5	7,1	7,5	Veiligheidsgevoel woning	8,2	8,4	8,3	8,2
Sportvoorzieningen - bereikbaarheid	-	6,9	7,2	7,6	Ontwikkeling	5,6	5,8	5,5	5,9
Wijk/buurt-of dorpshuis - bereikbaarheid	-	6,6	7,0	▲ 7,6	Totaaloordeel	7,4	7,7	7,4	7,6

Inwoners van Putte beoordelen hun kern gemiddeld met een 7,6, en deze ligt vlakbij het gemeente totaal. Op een aantal fysieke aspecten krijgt Putte van haar inwoners een bovengemiddeld cijfer. Dit betreffen zowel het aanbod als de bereikbaarheid van winkels en openbaar vervoer, maar ook het aanbod van medische en zorgvoorzieningen.

Op overlastfactoren scoort Putte gemiddeld, er zijn geen uitschieters in positieve of negatieve zin. De omgang tussen verschillende etnische groepen krijgt een cijfer beneden gemiddeld met een 5,7, en dit is ook significant lager dan in 2016. Het thuisgevoel en het veiligheidsgevoel in de woning zijn ruime voldoende, maar wel significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Op een heel aantal fysieke punten scoort Putte significant hoger dan in 2016. Het aanbod en de bereikbaarheid van scholen en een wijk/buurt- of dorpshuis, het aanbod van winkels, openbaar vervoer, zorgvoorzieningen en kerken/moskeeën/synagogen, het onderhoud van speel- en groenvoorzieningen en het aanbod van groen, zijn allemaal hoger becijferd dan in 2016.

Bijlage 1 Analyse

De analyse

In dit Lemon-onderzoek wordt op basis van een steekproef uit de bewoners een betrouwbare schatting gegeven van het oordeel (rapportcijfers) van de totale bevolking van de gemeente (of buurt) over de leefbaarheid. Een betrouwbare inschatting houdt in dat wanneer de steekproef meerdere keren wordt uitgevoerd, de uitkomsten gelijklopend zullen zijn. Het is dus van groot belang om toevallige uitkomsten zoveel mogelijk uit te sluiten. De kans op toevalligheden neemt toe naarmate:

- Het aantal respondenten kleiner is
- De spreiding¹ van de antwoorden van de respondenten groter is

De statistische term die in dit kader gehanteerd wordt is significantie. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95% kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans aanwezig dat de uitkomst op toeval berust.

Voor elk aspect in dit onderzoek wordt per buurt en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend.

Rondom elk gemiddelde wordt vervolgens een betrouwbaarheidsinterval (marge) berekend. Deze marge verschilt per gemiddelde. Daarbij geldt:

- Hoe groter de spreiding van de antwoorden, hoe *groter* de marge
- Hoe meer respondenten, hoe *kleiner* de marge

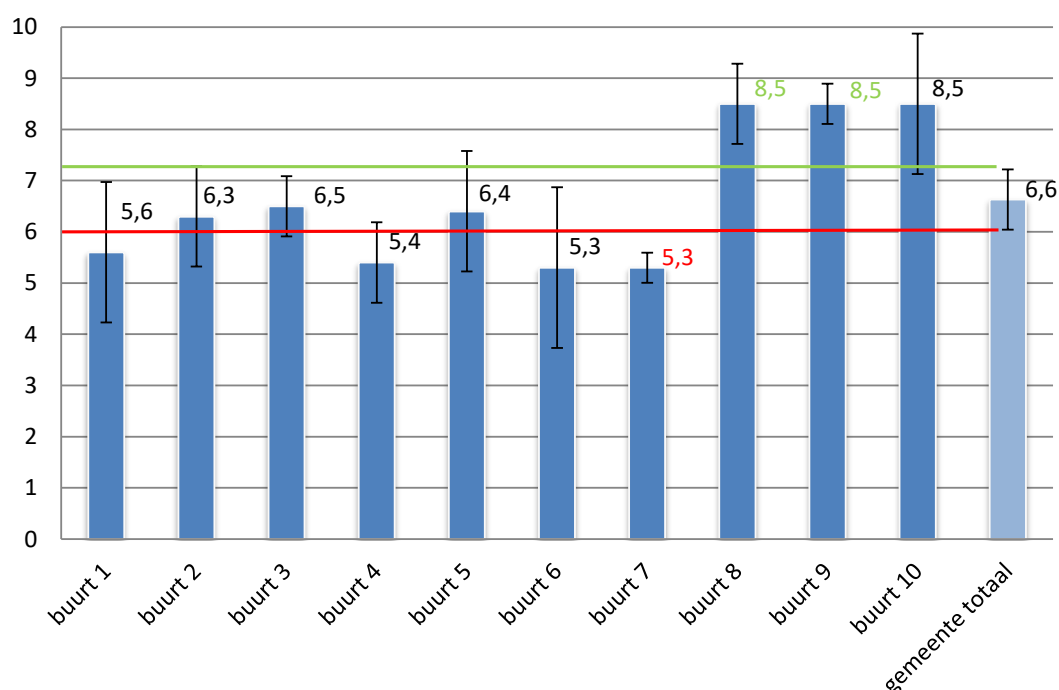
Vergelijking buurten met gemeentelijk gemiddelde

In dit Lemon-onderzoek wordt per aspect beoordeeld of het gemiddelde rapportcijfer in een specifieke buurt significant afwijkt van het rapportcijfer voor de gemeente als geheel. Hoe bepaald wordt of een verschil significant is, wordt hieronder geïllustreerd.

In figuur 1 zijn fictieve buurt- en gemeentegemiddelden weergegeven. De zwarte balken geven de marges rond de gemiddelden weer. Om gemakkelijk te kunnen zien welke buurten significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde zijn de boven- en ondergrens van het gemeentelijk gemiddelde doorgetrokken (respectievelijk de groene en rode lijn). Wanneer de marge rond het buurtgemiddelde geheel boven de groene of onder de rode lijn ligt, wijkt het gemiddelde van deze buurt significant af van het gemeentelijk gemiddelde. In het voorbeeld is dat het geval voor de buurten 7, 8 en 9.

¹ Met de spreiding wordt de verdeling van hoge en lage cijfers bedoeld. Als bijvoorbeeld veel bewoners een 4 geven, maar ook veel bewoners een 10, dan is de spreiding groter dan wanneer alle cijfers tussen de 6 en 8 liggen.

Figuur 1: (fictief) voorbeeld bij vergelijking tussen buurten met gemeentelijk gemiddelde

Omdat zowel het aantal respondenten als de spreiding van de cijfers per buurt anders zijn, zijn ook de marges rondom de buurtgemiddelden verschillend. Hierdoor kan het voorkomen dat buurten wel hetzelfde cijfer hebben, maar toch niet allemaal significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde (zie figuur 1; buurt 8, 9 en 10).

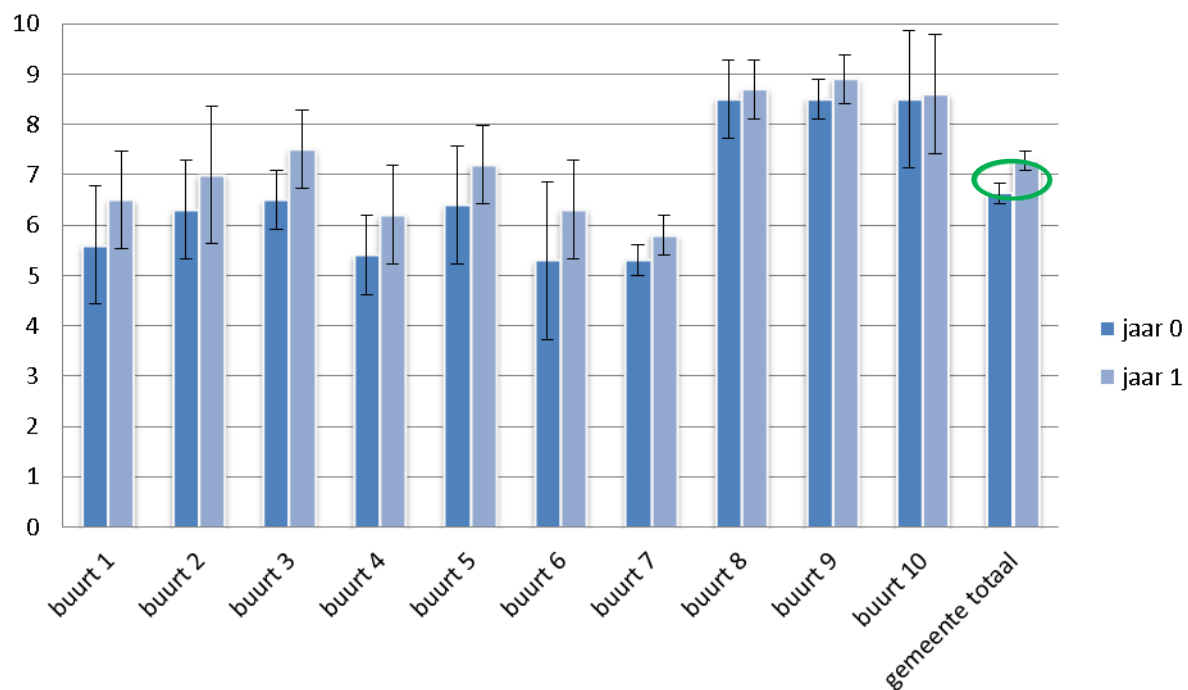
Als er sprake is van significante verschillen wordt dat in de tekst beschreven en in de tabellen met kleuren aangegeven. Indien het cijfer voor een buurt significant hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde is het cijfer **groen** gekleurd (zie figuur 1; buurt 8 en 9). Als het buurtgemiddelde significant lager is dan het gemeentelijk gemiddelde, is het cijfer **rood** gekleurd (zie figuur 1; buurt 7).

Vergelijking met voorgaande meting(en)

De verschillen tussen de jaren worden op dezelfde wijze berekend als de verschillen tussen de buurtgemiddelden en gemeentegemiddelden (zoals hierboven beschreven is).

Omdat de grootte van de groepen die vergeleken worden van invloed is op de betrouwbaarheid van de uitkomsten (en de grootte van de marges) kan het voorkomen dat het gemiddelde voor de gemeente in totaal wel significant verschilt van het gemeentelijk gemiddelde in de voorgaande meting, terwijl de buurten afzonderlijk geen verschillen laten zien ten opzichte van de voorgaande meting. Deze situatie is grafisch weergegeven in figuur 2; de marges van de vorige meting (jaar 0) en de nieuwe meting (jaar 1) overlappen elkaar bij alle buurten, maar voor het gemeentelijk gemiddelde is dat niet het geval. Dit betekent dat er op gemeentelijk niveau wel een significante verbetering heeft plaatsgevonden, maar op buurtniveau niet.

Figuur 2: (fictief) voorbeeld bij vergelijking met voorgaande meting

Bijlage 2 Vragenlijst